

برنج نامر

نشریه انجمن
واردکنندگان برنج ایران

پاییز ۱۴۰۳ شماره ۰۴

حفاظت از
اعتبار تجاری
کشور

هزار وعده خوبان ...

تخصیص
به موقع
ارز

توزیع
عادلانه سهم
واردات

تنظیم
زمان بندی ثبت
سفارش

ترخیص
کالا از
گمرک

● نامین کسر برنج
● کمک به امنیت غذایی
● تنظیم بازار برنج

انجمن واردکنندگان برنج ایران

برنج

زیر نظر شورای سردبیری

اعضای تحریریه: مرتضی پیچکا، وحید عظیم نیا، امین محمودی

مسئول هماهنگی: سعید سلمانی

ویرایش متن: فاطمه دولت آبادی

گرافیک و صفحه آرایی: فاطمه قنائی

تلفکس:

۲۶۴۱۲۱۷۳-۰۲۱

شماره تماس:

۲۶۴۱۲۱۴۰-۰۲۱

۲۶۴۱۲۱۶۶-۰۲۱

پست الکترونیک:

info@iria.org.ir

آدرس:

تهران - میرداماد - خیابان استاد عبدالله انوار (شنگرف سابق)

کوچه یکم شرقی - پلاک ۲۴ - واحد ۲ (مسیریابی)

برنج
فد

نشریه انجمن

واردکنندگان برنج ایران

پاییز ۱۴۰۳ شماره ۰۴

از مصائب واردکننده بودن

مجتبی شیرقاضی

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران

واردات کالای مورد نیاز کشور خصوصا کالای اساسی پیش از این تکلیف و وظیفه‌ای بود برای کنترل و تنظیم بازار و در حوزه مواد غذایی کمک به امنیت غذایی و تامین مایحتاج سفره خانوار ایرانی. در سال‌های اخیر اما مشقتها و دشواری واردات به جایی رسیده گویی که واردکننده متخلف است و واردات خلاف! سیاه نمایی و تخریب وجهه واردات در کنار قوانین، دستورالعمل‌ها و مقررات فصلی و متغیری که واردکننده را بیش از هر زمان دیگر سردرگم و متحیر ساخته و بسیاری را پشیمان، آنچنان که عطای این حرفه را به لقایش بخشیدند و ترجیح می‌دهند واردکننده نباشند. تجربه سال‌های گذشته در بازار برنج به خوبی نشان داده که توقف واردات چه تاثیری در کنترل بازار و افزایش بی رویه قیمت داشته به شکلی که تبعات ناشی از بحران تامین برنج خارجی حتی برای کشاورز و تولیدکننده داخلی هم مشکل ساز شده و آنها که با شعار حمایت از تولید داخل از ضرورت ممنوعیت و توقف مطلق واردات می‌گویند بهتر از هر کس به ظرفیت‌های تولیدی کشور، محدودیت‌های منابع آب و خاک همچنین میزان نیاز بازار و سلايق و ذائقه‌های متفاوت آگاهند. خواسته واردکنندگان عجیب، غیر معقول و فراتر از انتظار نیست. وجود قواعد و قوانین ماندگار و تثبیت شده‌ای که امکان برنامه ریزی طولانی مدت برای واردکننده را فراهم سازد. بدانند اگر قرار بر واردات است در چه زمان و فصلی، تا چه موعدی امکان ثبت و سفارش و ترخیص وجود دارد، ارز تخصیص یافته را در کدام موعد و به چه قیمتی دریافت می‌کند و در نهایت اینکه از اول سال تکلیف خودش را تا پایان سال بدانند. آنچه در سال‌های اخیر شاهد بودیم برای واردکننده چیزی به جز تحیر و سرگشتگی نبوده، امید است که با استقرار دولت چهاردهم و وفاق ملی در صحنه سیاسی کشور به منظور ایجاد ثبات و آرامش در بازار و ساماندهی حوزه واردات و تنظیم بازار خصوصا در بخش کالاهای اساسی و تاثیرگذار قوانین، دستورالعمل‌ها و نقشه راه بر مبنای مطالعات میدانی و نظرات کارشناسی، منطبق با واقعیت‌های کشور خصوصا در دو بخش دولت و نیاز بازار تنظیم، تصویب و ابلاغ شود و تکلیف واردکننده در هر حوزه‌ای خصوصا در بخش حساس و مهم برنج از ابتدای سال بر اساس تقویمی منظم و دقیق روشن و مشخص باشد. آنچه مسلم است تبعات ناشی از زیان دیدن واردکننده و تخریب وجهه و اعتبار تجار ایرانی در عرصه بازارهای جهانی متوجه اقتصاد کشور خواهد بود و اتفاقی است که در نهایت خسارت آن منافع ملی را تهدید می‌کند. امیدواریم اینبار با بهره گیری از تجارب و بعضا اشتباهات گذشته دولت و بخش خصوصی به منظور عبور از مشکلات اقتصادی و معیشتی دست در دست هم با همدلی و همفکری طرح نو در اندازند.

فهرست

- رئیس انجمن واردکنندگان برنج ایران:
شعار خودکفایی در تولید برنج، منطبق با آمار واقعی نیست ۶
- گسترش تعاملات تجاری در آگرو فود ۱۴۰۳ ۸
- حسین پورقادری پس از نمایشگاه آگرو فود:
ماندن برنج‌ها در گمرک موجب التهاب بازار می‌شود ۱۰
- مهرداد میریان فرد عضو هیات مدیره انجمن واردکنندگان برنج ایران:
نمایشگاه بین‌المللی در شرایط تحریم بی‌معنی است ۱۲
- میلاد دانا مدیر بازرگانی شرکت پیام تجارت جشنواره:
واردات برنج سخت و دشوار شده ۱۴
- لیه چی مدیرعامل برنج خبره:
با ادامه روند موجود افزایش قیمت برنج قطعی است ۱۶
- آزمون و خطا در تنظیم بازار برنج
یادداشتی از مجیدرضا منصورخاکی ۱۸
- استفاده از فناوری پیشرو در کشاورزی آسیا
افزایش تولید با کاهش مصرف آب و خاک در کشت برنج ۲۰
- پیش‌بینی واردکنندگان محقق شد
کسری بازار و افزایش قیمت برنج خارجی ۲۲
- برنج‌هایی که وارد شد اما ترخیص نشد
پشت سد گمرک! ۲۴
- یک بام و دو هوا در سیاست‌های کنترل بازار ادامه دارد ۲۶
- عوامل مؤثر در افزایش ارزش غذایی و مضرات برنج ۲۸

رئیس انجمن واردکنندگان برنج ایران: شعار خودکفایی در تولید برنج منطبق با آمار واقعی نیست

مولفه‌های آماری غلط موجب تصمیم نادرست می‌شود

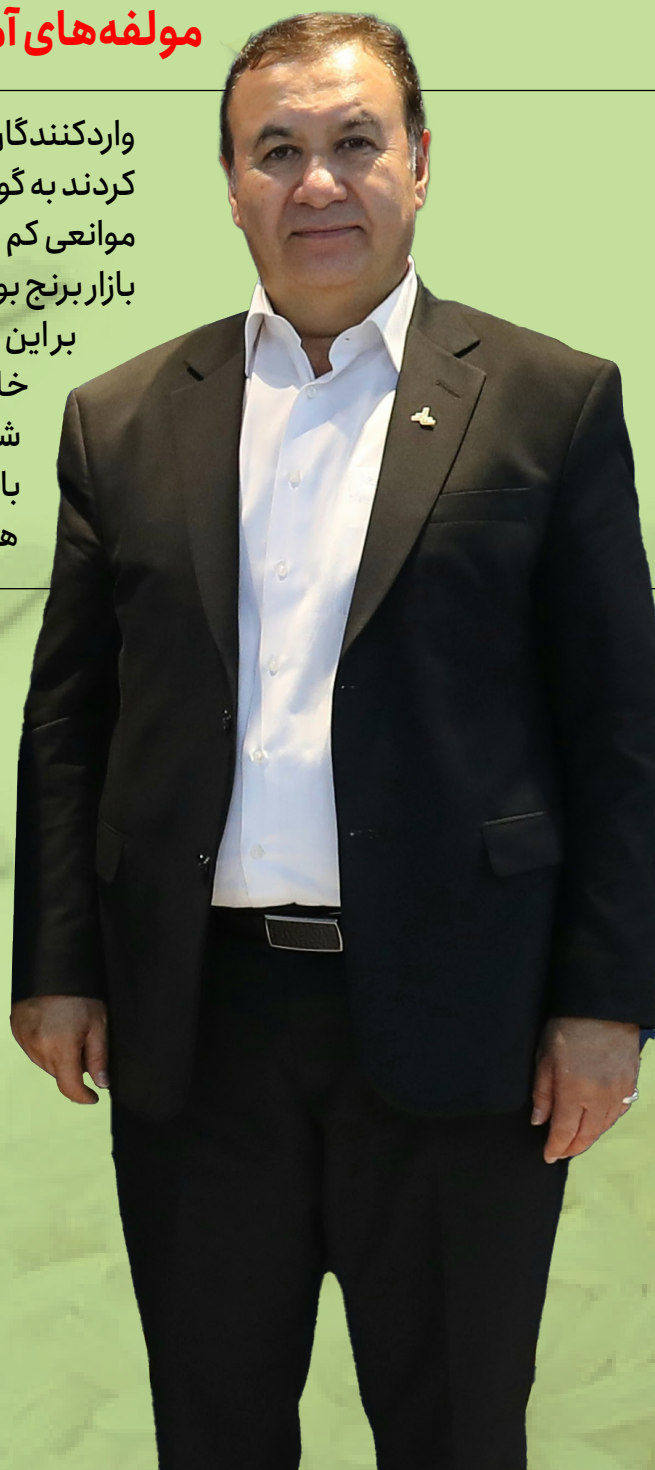
واردکنندگان برنج در طول ۱۲ ماه گذشته شرایط بسیار دشواری را تجربه کردند به گونه‌ای که پروسه واردات به هفت خان دشوار واردکننده با عبور از موانعی کم سابقه مبدل شد و البته پیامد این مشکلات التهاب و تلاطم در بازار برنج بوده و هست. کریم اخوان رئیس انجمن واردکنندگان برنج ایران بر این باور است که راه خروج از شرایط موجود، جلوگیری از تصمیمات خلق الساعه و وجود نگاه کارشناسی و تخصصی است. در این شماره و در گفت‌وگو با رئیس انجمن واردکنندگان که از فعالان با سابقه حوزه بازار برنج به شمار می‌رود آخرین وضعیت بازار همچنین مشکلات و موانع واردات را مورد ارزیابی قرار دادیم.

آقای اخوان یکی از اصلی‌ترین موضوعات مطرح شده در روزها و هفته‌های اخیر مسئله ترخیص برنج‌های رسیده در گمرک است. چرا در نهایت این مصوبه اجرا نشد؟

اواسط تیرماه ستاد تنظیم بازار مصوبه‌ای داشتند مبنی بر اینکه چنانچه برنج وارداتی پیش از اول مرداد ماه به گمرک برسد ترخیص کالای وارد شده در دوران ممنوعیت بلامانع است. بر همین اساس واردکنندگان با توجه به این مصوبه برای خارج کردن برنج‌های موجود از گمرک اقدام کردند اما این مصوبه در کمال تعجب اجرا نشد در حالی که بخش قابل توجهی از واردکنندگان به این مصوبه اعتماد کرده و بر مبنای همان برای ترخیص برنج اقدام کردند. مسئله را از هیات دولت، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بازرگانی پیگیری و مکاتبه کردیم و متأسفانه نتیجه‌ای حاصل نشد. حتی با توجه به اهمیت موضوع به شکل مکتوب از قوه قضاییه درخواست کردیم به این مسئله رسیدگی کنند.

این تصمیم چه خسارت و تبعاتی برای واردکننده به همراه دارد؟

ببینید مسئله این است که اگر تنظیم بازار اختیار ندارد چرا مصوبه صادر و ابلاغ می‌شود و اگر اختیار دارد چرا مصوبه تنظیم بازار اجرا نمی‌شود؟ واقعا این شرایط دشوار و مشکل‌ساز شده. واردکننده کالای خودش را نمی‌تواند ترخیص کند و باید هزینه انبارداری و دموراز کانتینر را بپردازد در عین حال بخشی از برنج‌های وارد شده فاسد می‌شود یا کیفیت خودش را از دست می‌دهد، آن هم در شرایط آب و هوایی و گرمای تابستان و در وضعیت نگهداری غیر مناسب. مسئله این است که به هر صورت این کالا به گمرک رسیده پس برای خرید آن هزینه‌ای پرداخت می‌شود. واردکننده باید طلب

فروشنده خارجی را در هر صورت پرداخت کند. سرمایه واردکننده به این شکل از دست می‌رود، ارز از کشور خارج می‌شود اما بخشی از برنج خریداری شده در گمرک از بین می‌رود و وارد بازار داخلی نخواهد شد.

تاثیر این تصمیمات در بازار چه بود؟

کاملاً روشن است، وقتی اجازه ورود کالا را ندادند عرضه به میزان تقاضا وجود ندارد. در نتیجه شاهد کمبود برنج وارداتی در بازارها هستیم. غرفه‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای خالی شده و طبیعتاً قیمت هم افزایش پیدا می‌کند. برنج خارجی اکثراً مورد نیاز دهک‌های پایین جامعه است که در این شرایط تحت فشار قرار می‌گیرند. طبیعتاً برنج داخلی هم در این شرایط با افزایش قیمت مواجه می‌شود. وقتی به شما اجازه ندهند برنج مورد نیاز بازار را وارد کنید طبیعتاً امکان تنظیم کردن بازار هم منتفی است. با شروع ممنوعیت شاهد کمبود قابل توجه برنج خارجی در بازار بودیم چرا که دیگر عملاً باری وجود ندارد. این در حالی است که چیزی حدود ۱۰۰ هزار تن برنج پشت گمرک در انبارها موجود است که طبیعتاً بخشی از آن به دلیل طولانی شدن زمان ترخیص فاسد می‌شود.

یکی از مشکلات سال گذشته واردکنندگان دریافت ارز برنج‌های وارداتی بود. این موضوع در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

بخش اصلی مطالبات ارزی سال گذشته پرداخت شد و الان واردکنندگانی که عموماً از اردیبهشت ماه تا کنون طلب دارند ارز خودشان را دریافت نکرده بودند که به تازگی در مهرماه ارزهای مربوط به خردادماه هم تخصیص پیدا کرد اما امیدواریم این روند با شتاب بیشتری انجام شود و واردکننده چهار ماه در انتظار تخصیص ارز نباشد. به هر حال سال گذشته در این موضوع مشکل جدی داشتیم. حالا ارزهایی که تا خردادماه سال جاری باقی مانده بود تخصیص پیدا کرده است.

آقای اخوان یکی از موضوعات مطرح شده در این مدت مسئله تقابل تولید و واردات است. اینکه گفته می‌شود اصلاً نیازی به واردات نداریم و برنجی که در کشور تولید می‌شود برای مصرف بازار کافی است. این موضوع را تا چه حد منطبق با واقعیت می‌بینید؟

ببینید من بارها گفته‌ام مشکل اصلی ما آمار است. آمار درستی از میزان تولید منتشر نمی‌شود و شما در بازار همیشه این کمبود را می‌بینید. خوب اگر برنج مورد نیاز کشور در داخل تولید می‌شود و ما نیازی به واردات نداریم چرا وقتی واردات متوقف می‌شود شاهد افزایش قیمت هستیم؟ همین الان وقتی بار خارجی مورد نیاز بازار تامین نشده چه تاثیری روی عرضه و قیمت‌ها داشته است؟ نمی‌شود با استناد به آمار نادرست تصمیم درستی گرفت. می‌بینیم که این شعارها منطبق با واقعیت نیست. مولفه‌های آماری غلط موجب تصمیم نادرست و غیر اصولی می‌شود.

در همین مصاحبه‌های اخیر گفته شده ما با انبارش برنج کهنه سال قبل مواجه هستیم.

این مسئله هم واقعیت ندارد. الان چرا شاهد افزایش قیمت برنج‌های شاخص و پرمصرف هستیم؟ برنج هاشمی یا فجر سال گذشته در

انبارها موجود نیست. در واقع برنج کهنه‌ای از سال زراعی ۱۴۰۲ به سال ۱۴۰۳ منتقل نشده است. امسال هم سطح زیر کشت افزایش پیدا کرده ولی حجم محصول کمتر است. اصطلاحاً برنجی که کشت شده ری کمتری می‌دهد. در بهترین شرایط شاید بتوانیم بگوییم تولید امسال با سال گذشته برابر است اما قطعاً افزایش ندارد. بر این اساس چطور می‌تواند نیاز کامل بازار را مرتفع کند؟ بعضی پیش‌بینی‌ها بیشتر جنبه رسانه‌ای دارد و الا حقیقت این است که غیر از شمال کشور در سایر مناطق با کاهش چشمگیر کشت برنج مواجه هستیم. نمی‌شود شرایط کم آبی و مشکلات خاک کشاورزی را فراموش کرد. الان کشت برنج در خوزستان نسبت به سال گذشته نصف شده، طبیعتاً این موضوع در بازار مصرف تاثیر دارد. برنجی که در خوزستان مصرف می‌شود یا بومی آن منطقه است یا برنج هندی است.

و تازه ترین موضوع پرداخت ما به تفاوت فروش قیمت برنج، که ظاهراً مانع تازه‌ای برای واردکنندگان است.

امسال اعلام شده که باید ما به تفاوت قیمت‌های فروش در سال ۱۴۰۲ را محاسبه و پرداخت کنید در صورتی که هزینه‌های مضاعف را محاسبه نمی‌کنند. این محاسبه بدون توجه به دموارژ، انبارداری و البته هزینه‌های انتقال ارز به کشور مبدا و موارد دیگر با توجه به مشکلات موجود برای حوزه واردات مشکل ساز است.

خوب اگر بازار را رصد می‌کنند و با افزایش قیمت مواجه می‌شوند، واردکننده که مسئول قیمت برنج بعد از حلقه عرضه نیست. حالا می‌گویند واردکننده ما به تفاوت را پرداخت کند. از سویی قانون که عطف به ما سبق نمی‌شود. کالا وارد شده فروش رفته در بازار عرضه شده حالا واردکننده بیاید بدون هیچ ریشه قانونی با یک درخواست تحمیلی چه هزینه‌ای را پرداخت کند؟

به نظر شما راه‌حل نهایی برای تعیین تکلیف در خصوص موضوع واردات برنج چیست؟

ما بارها گفتیم که بیا باید از نظرات کارشناسی و دقیق استفاده کنید. تیرماه امسال من به عنوان رئیس انجمن واردکنندگان برنج نماینده بخش خصوصی از طرف اتاق بازرگانی در کمیسیون فرعی اقتصاد دولت بودم که مسئله حذف ارز برنج را مطرح کردند.

آنجا هم گفتیم این اتفاق خصوصاً همزمان با ممنوعیت واردات موجب ایجاد تلاطم و التهاب در بازار می‌شود که خوشبختانه فعلاً چنین تصمیمی نگرفتند. دو سال است این بازار نسبتاً آرامش داشته و مردم حداقل حدود هزینه و بودجه مورد نیازشان برای تامین یک کالای اساسی را می‌دانند. چرا با این تصمیم موجب التهاب بازار شویم؟ ما از ابتدا هم گفتیم برنامه کلی ما همان پیشنهادی است که در کشورهای دیگر هم اجرا شده و اتفاق تازه‌ای نیست. ما می‌گوییم در فصل ممنوعیت، واردات را متوقف نکنید تعرفه را تغییر بدهید و افزایش بدهید. اجازه بدهید برنج خارجی با قیمت متفاوت عرضه شود. مسئله آخر هم این است که دولت نباید به رقیب واردکننده تبدیل شود. اگر راه برون رفت از مشکلات اقتصادی کشور واگذاری امور به بخش خصوصی است این مصداق مشخص است که در ساماندهی و تنظیم بازار برنج هم باید کار را به بخش خصوصی سپرد.

حضور برخی از اعضای انجمن واردکنندگان برنج در نمایشگاه تخصصی صنایع کشاورزی و مواد غذایی

گسترش تعاملات تجاری در آگروفود ۱۴۰۳

چرا آگروفود؟

نمایشگاه ایران آگروفود یکی از بزرگترین نمایشگاه‌های بین‌المللی در صنعت غذا و کشاورزی خاورمیانه است. این نمایشگاه که سالانه در تهران برگزار می‌شود، مشاغل و افراد مرتبط با این حوزه را از سراسر جهان گرد هم می‌آورد تا محصولات، خدمات و فناوری‌های خود را در بخش غذا و کشاورزی به نمایش بگذارند و زمینه گسترش و توسعه مبادلات را فراهم می‌سازد.

نمایشگاه آگروفود دارای طیف گسترده‌ای از غرفه داران از جمله تولیدکنندگان ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی، محصولات دام و طیور، ماشین‌آلات فرآوری و بسته بندی مواد غذایی، همچنین تجار و فعالان حوزه واردات و صادرات مواد غذایی و بسیاری موارد دیگر است. این رویداد فرصتی عالی برای کسب و کارها برای ایجاد شبکه و مشارکت‌های جدید و کشف فرصت‌های قابل بهره برداری در بازار است.

برخی از اعضای شاخص انجمن واردکنندگان برنج ایران به منظور گسترش مبادلات و تقویت همکاری‌ها در زمینه بازار مواد غذایی و کشاورزی حضور موثر و قابل توجهی در نمایشگاه آگروفود ۱۴۰۳ داشتند. برندهایی همچون عالیخان، خبره، برنج عالی، متمایز، جشنواره و هاشمی میریان از غرفه‌های پرتردد و فعال سی و یکمین نمایشگاه بین‌المللی تخصصی صنایع کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته تهران بودند.

برگزاری نشست‌های تخصصی با فعالان حوزه صنایع غذایی، کشاورزی و برنج، تعامل و مذاکره با شرکت‌ها و فعالان وابسته حوزه‌های مرتبط همچنین معرفی محصولات به مخاطبان از جمله فعالیت‌های اعضای انجمن واردکنندگان در نمایشگاه این دوره به شمار می‌رفت. فعالان بازار برنج همچنین در حاشیه این نمایشگاه پیرامون مشکلات موجود در بازار خصوصا موانع و دشواری‌های واردات برنج گفت‌وگو و تبادل نظر کردند.

آن کشف کنند. از سویی یافتن کلیه فعالان حوزه مواد غذایی برای تولیدکننده، فروشنده یا خریدار، تجار و فعالان اقتصادی این حوزه و به طور کلی مرتبطین با بازار مواد غذایی از سراسر کشور در یک مکان به شکل سازمان یافته و متمرکز بسیار دشوار است و آگروفود موعد دیدار، آشنایی و گسترش مبادلات بازرگانی مواد غذایی برای فعالان این حوزه از جای جای ایران و حتی بسیاری از علاقمندان در کشورهای منطقه به شمار می‌رود. گفتنی است سی و یکمین نمایشگاه بین‌المللی تخصصی صنایع کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته از ۱۹ تا ۲۲ خرداد طبق روال همیشگی در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. از همین رو پیرامون نتایج و دستاوردهای حضور در این دوره از نمایشگاه با اعضای فعال انجمن واردکنندگان که در نمایشگاه حضور داشتند گفت‌وگو کردیم.

یکی از جذابیت‌های اصلی نمایشگاه آگروفود ایران تمرکز آن بر محصولات غذایی ارگانیک و طبیعی است. در سال‌های اخیر، تقاضای فزاینده‌ای برای گزینه‌های غذایی سالم‌تر و پایدارتر وجود داشته است و این روند در محصولاتی که در این نمایشگاه به نمایش گذاشته شده است، منعکس شده است. بازدیدکنندگان می‌توانند انتظار داشته باشند که طیف گسترده‌ای از محصولات غذایی ارگانیک و طبیعی و همچنین فناوری‌های غذایی نوآورانه‌ای را پیدا کنند که پایداری و سازگاری با محیط زیست را ترویج می‌کند.

به طور کلی، نمایشگاه آگروفود ایران یک رویداد ضروری برای هر مجموعه‌ای است که در صنعت غذا و کشاورزی فعالیت دارد. این نمایشگاه با تمرکز بر پایداری، نوآوری و تولید محلی، فرصت ارزشمندی را برای کسب‌وکارها فراهم می‌کند تا با شرکای جدید ارتباط برقرار کنند و فرصت‌های جدید بازار را در ایران و فراتر از

در نمایشگاه به دنبال مشتریان تازه نفس بودیم

گفت‌وگو با حسین پورقادری
پس از نمایشگاه آگروفود:

ماندن برنج‌ها در گمرک موجب التهاب بازار می‌شود

برند متمایز با تجربه سه دهه فعالیت در حوزه برنج به یکی از برندهای شاخص و شناخته شده در این بخش تبدیل شده و حسین پورقادری حالا یکی از فعالان شاخص و باتجربه در این صنف به شمار می‌رود. پس از برگزاری نمایشگاه آگروفود در خصوص دومین تجربه حضور برند متمایز در این نمایشگاه، دستاوردهای این حضور همچنین آخرین وضعیت بازار برنج خارجی در بازار با مدیرعامل این شرکت گفت‌وگو کردیم.

به عنوان یکی از اعضای انجمن برنج که در نمایشگاه آگروفود امسال هم حضور داشتید هدفتان از این حضور چه بوده و فکر می‌کنید چه میزان در این بخش موفق بودید؟

ببینید بازار هر کاری به اصطلاح عامیانه نو و کهنه می‌شود و برنج هم از این امر مستثنی نیست. به همین خاطر ما هم علاوه بر تجدید دیدار با مشتریان ثابت و قدیمی، به دنبال مشتریان تازه نفس بودیم؛ یعنی افرادی که بتوانند با شرکت تعامل داشته باشند و بتوانیم برند را شناخته شده تر از قبل کنیم. درواقع مهمترین خروجی یک

آقای پورقادری ابتدا از سابقه و تاریخچه فعالیت برند متمایز بگویید.

فعالیت ما در عرصه مواد غذایی از سال ۱۳۷۳ آغاز شد و در ابتدا بیشتر در رسته بنکداری و پخش در سطح استان فارس مشغول بودیم. از سال ۱۳۸۸ هم به صورت تخصصی اقدام به واردات نمودیم و پس از گذشت حدود یک دهه در سال ۱۳۹۷ به همراه برادران اقدام به تاسیس شعبه در تهران کردیم. در حال حاضر هم در عرصه برنج و هم حبوبات با برند اصلی متمایز و برندهای فرعی میخک، اساطیر و شاه پسند فعالیت می‌کنیم.

احتمالی مدیران جدید، هنوز نمی‌دانیم قرار است چه اتفاقی رخ دهد و شاید مدیران جدید بخشنامه‌های متفاوتی ابلاغ کنند که این مسائل موجب سردرگمی واردکننده می‌شود. همین حالا هم حجم بار زیادی در گمرک دیو و در انتظار تعیین و تکلیف است و همین امر بازار را دچار آشفتگی کرده است. از طرفی وضعیت کشتی رانی و حمل و نقل هم واقعا مشکل‌ساز شده است. به عنوان مثال برخی کالاهای ما حدود ۳ ماه در گمرک متوقف شد و انقدر مبادی ورودی کشور دچار تلاطم است که تخلیه کشتی‌ها بعضا تا ۱۰ الی ۱۵ روز زمان می‌برد. به خاطر همین موارد ما امسال نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل حدود ۵۰٪ کاهش واردات داشتیم و این امر تاثیر خود را در بازار نشان خواهد داد. اگر گمرک به همین منوال عمل کند و اجازه ترخیص ندهد در کنار حذف ارزش ترجیحی، بازار دچار آشفتگی خواهد شد. مسئله مورد انتظار واردکننده ثابت در دستورالعمل هاست و اینکه بدانیم چه جدول و زمان‌بندی داریم و باید بر اساس کدام دستورالعمل برنامه ریزی کنیم.

چشم انداز شما از وضعیت بازار با توجه این شرایط چیست؟

همانطور که اشاره کردم در حال حاضر شرایط انبارهای بنکداران و ذخایر موجود در آن‌ها نسبت به سال گذشته چندان جالب نیست و این مورد تاثیر خود را در آینده نه چندان دور نشان خواهد داد. مثلا در ماه مرداد تازه بارهای خردادماه به گمرک رسید که این وضعیت به هیچ وجه مطلوب نیست. به نظرم با این شرایط حتی برنج داخلی هم بین ۲۰ الی ۳۰ درصد افزایش قیمت را تجربه خواهد کرد. نمی‌توان در بازار از اهرم فشار استفاده کرد و این عرضه و تقاضا است که قیمت‌ها را تعیین می‌کند. ما فقط می‌توانیم امیدوار باشیم که کالاهای داخل گمرک هرچه زودتر ترخیص شود تا قیمت‌ها افزایش فاحشی را تجربه نکنند چرا که ماندن برنج در گمرک موجب التهاب بازار می‌شود. به امید آنکه دولت جدید که در برنامه‌های خود اعلام کردند اولویت آن‌ها معیشت مردم است برنامه ریزی مدونی در این باره داشته باشد تا کشور بیش از پیش دچار چالش در حوزه اقتصادی و خصوصا مواد غذایی نشود.

نمایشگاه باید همین باشد؛ یعنی به عرضه گذاشتن محصولات و شناساندن مجموعه به مشتریان. البته که نمایشگاه‌ها در ایران صرفا اسم بین‌المللی دارند و مشتریان خارجی در آن‌ها انگشت‌شمار یافت می‌شوند. با این وجود نمایشگاه محل خوبی برای تعامل با چهره‌های مختلف فعال در این عرصه است و ما هم طبق روال همیشگی برای گسترش این تعاملات و همکاری‌ها تلاش کردیم.

اگر بخواهید نمایشگاه امسال را با سال‌های گذشته مقایسه کنید نقاط ضعف و نقاط قوت آن را در چه مواردی می‌بینید؟

پارسال تجربه اول ما در نمایشگاه بود و قطعا هرکسی در چنین شرایطی دچار استرس و درگیری‌های مختلفی می‌شود اما همان تجربه موجب شد که امسال مدیریت بهتری داشته باشیم و از این نظر ما شرایط بهتری نسبت به سال گذشته داشتیم. با این وجود شرایط خالی از اشکال نبود. یکی از مواردی که بانی اصلی آن برگزارکنندگان و مجموعه نمایشگاه بودند بحث تهویه نامناسب سالن‌ها بود که از غرفه داران تا مراجعه کنندگان را کلافه کرده بود. با وجود اینکه زمان برگزاری نمایشگاه را نسبت به سال گذشته تغییر دادند تا در شرایط آب و هوایی بهتری این رویداد برگزار شود بازهم این عدم مدیریت کاملا مشهود بود و البته موجب نارضایتی زیادی شد. حتی جایگاه رستوران و تامین مواد غذایی مجموعه هم مانند سال گذشته نبود و نمی‌توان به آن نمره قبولی داد. اما به جز این موارد؛ ما در حالت کلی نسبت به سال قبل شرایط بهتری را تجربه کردیم.

از بحث نمایشگاه اندکی فاصله بگیریم. شرایط فعلی بازار را با توجه به سیاست‌گذاری‌های دولتی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

برنج وارداتی به عنوان کالایی که ما در بستر آن فعالیت می‌کنیم ارزش ترجیحی دریافت می‌کند اما در مورد دریافت ارزش همچنین اختصاص سهمیه واردات و مسائلی مانند ثبت سفارش و زمان‌بندی مجوز واردات دچار مشکل هستیم. با توجه به جابه جایی دولت و استقرار

نمایشگاه بین‌المللی در شرایط تحریم بی‌معنی است

بازار برنج خارجی در سال جاری شرایط خاصی را سپری می‌کند. با تصمیم دولت، واردات و ثبت سفارشات محدود شده و از طرفی به دلیل شرایط تحریم، امکان مبادلات تجاری با بازرگانان و تولیدکنندگان خارجی نیز چالش‌های خاص خود را دارد. شرایطی که حتی بر روی نمایشگاه آگرو فود نیز تاثیر خود را نشان داد.

مهرداد میریان فرد عضو هیات مدیره انجمن واردکنندگان برنج ایران در گفت‌وگو با برنج نامه با تاکید بر ضرورت بازنگری در سیاست‌های اجرایی و روند برگزاری نمایشگاه اظهار امیدواری کرد شرایط نمایشگاه آگرو فود در سال‌های آتی بهبود یابد و با افزایش حضور پرنرنگ بازدیدکنندگان و شرکت کنندگان خارجی بتوان این نمایشگاه را به واقع یک رویداد بین‌المللی تاثیرگذار دانست.

به عنوان یکی از اعضای با سابقه انجمن که در سال‌های گذشته نیز نمایشگاه آگرو فود را تجربه کردید ابتدا شرایط این دوره نمایشگاه را تشریح کنید.

مجموعه ما حدود ۵ الی ۶ دوره است که در نمایشگاه‌های مرتبط با مواد غذایی شرکت می‌کند. به نظر من در طول سالیان اخیر و بخصوص پس از پاندمی کرونا، کیفیت نمایشگاه‌های برگزاری شده در ایران هر سال حدود ۱۰ درصد افت می‌کند. تا قبل از شیوع بیماری کووید این رویداد هم منظم تر برگزار می‌شد و هم خروجی مناسبی داشت اما متأسفانه پس از پاندمی این افت ادامه دار بود و امسال هم ملموس‌تر از سال‌های گذشته. ضمن اینکه این دوره از نمایشگاه مصادف با ایام تعطیلات برگزار شد و حتی نسبت به

ابتدا از سوابق و فعالیت‌های فعلی برند میریان خصوصاً در بازار برنج بگویید.

مجموعه ما در حدود ۱۸ سال است که در زمینه مواد غذایی فعالیت دارد. برندهای ما هاشمی میریان و لذیذ میریان هستند که عمدتاً شامل برنج پاکستانی و اندکی هم برنج هندی می‌شوند. در سال جاری تصمیم گرفتیم قند و حبوبات هم به مواد قابل عرضه خود اضافه کنیم.

ضمن اینکه ما در بخش برنج داخلی هم حضور فعال داریم که شامل شرکت برنج قلعه بی‌بی است و کارخانجات جدیدی در منطقه ارس را به منظور تولید و عرضه مواد غذایی به مصرف‌کنندگان محترم احداث نمودیم.

تحریم‌ها اشاره‌ای نکرد. یک نمایشگاه بین‌المللی زمانی اعتبار پیدا می‌کند که شرکت کنندگان و بازدیدکنندگانی از سرتاسر جهان داشته باشد. وقتی چنین تحریمی‌های سخت و سختی علیه کشور ما وجود دارد تجارت بین‌المللی تمایلی به داد و ستد با ایرانیان ندارند و بجز محدود افراد قدیمی، هیچ عرضه کننده خارجی ای به دنبال حضور در چنین مناسباتی نخواهد بود. بنابراین نمی‌توان خیلی به این عناوین دلخوش کرد وقتی بازدهی ندارد. من امیدوارم در سال‌های بعد شرایط متفاوت باشد و شاهد حضور و مشارکت شرکت کنندگان و بازدیدکنندگان خارجی بیشتری باشیم که آگرو فود عملاً شکل یک نمایشگاه تاثیرگذار بین‌المللی را پیدا کند و از وضعیت موجود فاصله بگیرد.

به عنوان یکی از اعضای هیات مدیره انجمن وضعیت بازار برنج را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟

بدلیل آغاز ممنوعیت فصلی واردات برنج از یک سو و زمزمه حذف ارز تدریجی برنج از سوی دیگر، به نظر بنده بازار در آینده نه چندان دور از لحاظ عرضه و تقاضا دچار افت و در نهایت ایجاد کمبود می‌شود. امیدوارم سیاست‌گذاری دولت جدید بر این امر نباشد و تمهیدات لازم را بیاندیشند. آنچه مسلم است شرایط بازار مطلوب نیست و واردکننده با مشکلات متعددی مواجه است. عدم تخصیص و پرداخت به موقع ارز، وضعیت نامشخص زمان‌بندی ثبت سفارش و ماندن کالا در گمرک، اینها مسائلی است که از سویی واردکننده را دچار مشکل می‌کند و از سوی دیگر آرامش بازار را بر هم می‌زند. تلاش انجمن و واردکنندگان این است که به آرامش بازار و تامین نیاز بازار کمک کنند اما زمانی که شما برای وارد کردن بار به بازار دچار مشکل و محدودیت می‌شوید و بخش زیادی از برنج وارد شده در گمرک ترخیص نمی‌شود هم موجب کاهش برنج خارجی موجود در بازار می‌شود و هم در نهایت افزایش قیمت برنج خارجی و حتی داخلی را به همراه دارد.

سال گذشته شاید چیزی بالغ بر ۳۰ درصد کاهش بازدیدکننده از انتظاری که می‌رفت وجود داشت.

باتوجه به این موارد نمایشگاه امسال آورده و خروجی مورد انتظار شما را تامین نکرد؟

تا حدودی بله؛ چراکه خروجی اصلی هر رویدادی را بازدیدکنندگان مشخص می‌کنند. وقتی با افت مشتری روبرو باشیم عملاً نمی‌توان خروجی خاصی برای شرکت کنندگان متصور شد. در این نمایشگاه هم مشتری جدیدی وجود نداشت. البته مجموعه ما محصولات جدید خود را در این رویداد رونمایی کرد و ما در کنار برنج، حبوبات و قند و شکر هم عرضه نمودیم اما متأسفانه بازخورد آنطور که انتظار می‌رفت نبود. البته نمی‌توان گفت هیچ نتیجه‌ای حاصل نشد اما خوب همانطور که اکثر همکاران هم به این امر اذعان داشتند توقعات از این نمایشگاه بیشتر بود که تا حد زیادی برآورده نشد.

علت اصلی این افت را چه می‌دانید؟

همانطور که اشاره کردم به نظر من یکی از دلایل مهم این امر تغییر در زمانبندی برگزاری نمایشگاه بود. در واقع نمایشگاه امسال را به نسبت سال‌های گذشته زودتر برگزار کردند و همین عدم روتین بودن در کنار تداخل با تعطیلات موجب استقبال کم شد. مشتریان قدیم همیشه وفاداری خود را ثابت کردند و این دوره هم از این امر مستثنی نبود ولی در بخش بازدید کنندگان جدید کاهش کمی مشهود بود. البته یکی دیگر از دلایل این اتفاق را هم باید کمبود امکانات نمایشگاه دانست. زمانی که در اوج فصل گرما تهویه مناسب برای چنین رویدادی تعبیه نمی‌شود قطعاً با ریزش بازدید کننده مواجه خواهیم شد.

عوامل دیگری هم در کم رونق بودن این رویداد تاثیر داشتند؟

جدا از این اتفاقات که البته عوامل مهمی هم بودند نمی‌توان به بحث

میلاد دانا مدیر بازرگانی شرکت پیام تجارت جشنواره:

واردات برنج سخت و دشوار شده

**نمایشگاه می تواند
به توسعه
فعالیت های تجاری
کمک کند**

برنج جشنواره از جمله برندهایی است که از طریق شرکت های تابعه و وابسته، فعالیت های مختلف و متنوعی در داخل کشور همچنین برخی کشورهای آسیایی، خاورمیانه و حتی آفریقا دارد و طی چند سال اخیر در بازار ایران حضور پررنگی داشته است. این شرکت که در نمایشگاه بین المللی آگرو فودامسال نیز حضور داشت به دنبال اثرگذاری بیشتر در بازار ایران و منطقه حضور فعالی در نمایشگاه ۱۴۰۳ داشت. در خصوص آخرین وضعیت بازار برنج همچنین تجربه حضور در نمایشگاه آگرو فود با میلاد دانا مدیر بازرگانی شرکت پیام تجارت جشنواره به گفت و گو نشستیم.

البته در طول سال های گذشته و در یک برهه زمانی، برنج پاکستانی هم جزو سبد عرضه ما قرار داشت اما در حال حاضر تمرکز اصلی خود را بر روی برنج هندی قرار دادیم

**مجموعه جشنواره از جمله شرکت های عضو انجمن
بود که در نمایشگاه امسال حضور داشت. حضور در
نمایشگاه را چطور ارزیابی می کنید؟**

درباره شرکت در نمایشگاه ما با چالش هایی روبرو بودیم که شاید

**ابتدا از پیشینه و سوابق شرکت خصوصا در حوزه بازار
برنج بگویید.**

شرکت پیام تجارت جشنواره از سال ۱۳۹۵ تاسیس و از سال ۱۳۹۷ بصورت رسمی فعالیت خود را در بازار ایران آغاز کرد. برندهای اصلی شرکت، جشنواره و جشنواره پارس است. ضمن اینکه برنج جشن بهار و سفید ممتاز هم از زیر برندهای مجموعه ما به حساب می آیند. رسته فعالیت ما هم به عنوان یک شرکت بین المللی محصولات کشور هندوستان است.

وضعیت بازار برنج از یک ماه قبل از نمایشگاه هم به شدت آشفته بود؛ مخصوصا در مورد برنج هندی. از طرفی بنکداران هم تمایل دارند با برندهای شناخته شده تر کار کنند که همین امر انحصار در بازار ایجاد می کند. یکی دیگر از مشکلات این عرصه آن است که سازمان حمایت با وجود اعلام قیمت، هزینه انتقال و جا به جایی پول را لحاظ نکرده است. شاید در نگاه اول این مسئله چندان به چشم نیاید اما با توجه به تحریم های شدید، یک تاجر گاهی برای جا به جایی پول باید ۴،۵ درصد کل مبلغ را هزینه پرداخت کند که در رقم های بالا و دفعات مختلف، عدد سرسام آوری می شود. در مورد برنج داخلی هم اعتقاد بنده این است که با وجود صحبت های بسیار، قانون ممنوعیت تاثیر چندان بر روی قیمت برنج ایرانی نخواهد گذاشت.

پیشنهاد شما برای برون رفت از این وضعیت خصوصا در حوزه واردات برنج چیست؟

برنج مسیر سخت و دشواری را برای واردات به کشور متحمل می شود و واردات برنج مجموعا کار سخت و طاقت فرسایی شده. ارگان های مختلفی در این بخش و در طول مسیر فعالیت دارند و دخیل هستن که هر کدام در خصوص بخش های مختلفی صاحب نظر هستند. این روش ها هم در بحث واردات و هم در بحث عرضه در دولت جدید باید تسهیل یابد. به عنوان مثال سازمان غذا و دارو در شهر بندرعباس اعلام کرد برای صدور اجازه ترخیص، باید جواب آزمایش بهداشت محصولات صادر شود که خود پروسه ای ۱۰ الی ۱۵ روزه را می طلبد و بر روی این امر نیز پافشاری زیادی دارند. این یعنی هم به هم خوردن برنامه ریزی های تجار و هم احتمال فساد محصولات. به نظر من این مشکلات باید از طرف انجمن پیگیری شود. همین حالا بحث رفع تعهد ارزی مطرح شده که هر روز تمدید می شود و حتی جهاد کشاورزی هم در این باره خود را پاسخگو نمی داند. باید سیاست گذاری ها اصلاح و روند واردات آسان شود تا این بازار رونق بیشتری بگیرد.

اکثر شرکت ها آن را تجربه نکردند. مجموعه ما امسال برای اولین بار تصمیم گرفت که در این نمایشگاه حضور پیدا کند و همین اولین بودن برای ما مشکلاتی ایجاد کرد. گویا روال برگزاری بدین شکل بود که شرکت هایی که در سالیان گذشته شرکت کرده بودند با توجه به پیشینه و هماهنگی های قبلی پیش از آغاز نمایشگاه برای خود غرفه رزرو کرده بودند.

به همین خاطر در موعد مقرر که زمان ثبت غرفه بود، تمام ظرفیت نمایشگاه تکمیل شد و ما به عنوان برندی که برای نخستین بار قصد شرکت در نمایشگاه را داشتیم نتوانستیم ثبت نام کنیم. در واقع اگر کنسل کردن یک شرکت و باز شدن مجدد ظرفیت نبود شاید اصلا نمی توانستیم در نمایشگاه حضور پیدا کنیم. اما به هر ترتیب توانستیم در نهایت در این رویداد شرکت کرده و تعاملات خوبی هم با مشتریان داشته باشیم.

هدف و دستاورد شما از نمایشگاه این دوره چه بود؟

قطعا رویدادهایی از این دست موجب تعاملات مستقیم فروشندگان، خریداران و مصرف کنندگان می شود و مجموعه ما هم دقیقا هدفگذاری اصلی خود را بر روی همین موضوعات قرار داده بود. ما به دنبال آن بودیم که علاوه بر جذب مشتریان جدید و معرفی محصولات، با مشتریان قدیمی هم دیداری تازه کنیم. البته که در طول برگزاری نمایشگاه قرارداد جدیدی ثبت نکردیم اما تعاملات خوبی با مشتریانی داشتیم که پیشتر سابقه همکاری با یکدیگر نداشتیم و قطعا این تعاملات منتج به همکاری خواهد شد. در کل برگزاری چنین نمایشگاه هایی تاثیر مثبت دارد و برای شناخته تر شدن هرچه بیشتر برندها مفید است. این اتفاق مانند یک سرمایه گذاری است که با اتکا به دیده شدن، مجموعه ها مشتریان جدیدی در طول زمان بدست می آورند. به طور کلی نمایشگاه می تواند به توسعه و پیشرفت فعالیت های تجاری و بازرگانی کمک کند.

شرایط فعلی بازار برنج با توجه به تحولات و اتفاقات ماه های گذشته از نظر شما چگونه است؟

بازار برنج هندی به عنوان فعالیت اصلی ما امسال بسیار ضعیف بوده؛ چون چند ماه اول تکلیف شیوه تخصیص ارز و قیمت آن شفاف نبود و خیلی شرکت ها به امید نمایشگاه بودند. البته به نظر من در دوره ممنوعیت اوضاع مقداری بهتر می شود و همین سهمیه بندی باعث رقابتی تر شدن اوضاع خواهد شد. هرچند این ها همه پیش بینی و حدس است و احتمالا با توجه به سیاست های فعلی وضعیت تفاوت چندان نخواهد کرد؛ چراکه دولت هنوز هم تعیین قیمت نکرده و هر روز یک قانون جدید تصویب می شود و همچنان شرکت ها مجبورند دست به عصا حرکت کنند. مگر همانطور که گفتم در دوران ممنوعیت وضعیت بازار از تلاطم خارج و آرامش در آن حکمفرما شود.

یعنی شما معتقد هستید برنج چالش های بیشتری در پیش رو دارد؟

با ادامه روند موجود افزایش قیمت برنج قطعی است

مشارکت شرکت‌های خارجی موجب رونق نمایشگاه خواهد شد

داوود لپه چی به عنوان یکی از فعالان با سابقه عرصه مواد غذایی در ایران معتقد است شرایط برنج وارداتی در کشور به جز با اصلاح سیاست‌های دولتی قابل تغییر نیست، اتفاقی که در بخش بازار و قیمت برنج داخلی هم اثرگذار است و تاثیر آن در سفره خانوار ایرانی به وضوح دیده می‌شود. با وی درخصوص شرایط نمایشگاه و وضعیت فعلی بازار برنج همچنین مشکلات واردکنندگان در این حوزه به گفت‌وگو نشستیم.

۳ ماه زمان ببرد در صورتی که در چند روز نمایشگاه می‌توانیم این کار را انجام دهیم و از این نظر فرصت مناسبی است اما در حوزه گسترش فعالیت و جذب مشتریان جدید در حد انتظار نبود.

چه تفاوت‌هایی بین نمایشگاه امسال و سالیان گذشته وجود داشت؟

از نظر برگزاری شاید تفاوت ملموسی شاهد نبودیم اما از نظر مجموعه‌های شرکت کننده، به نظر من هر سال بهتر می‌شود چرا که شرکت‌های حرفه‌ای بیشتری به مجموعه اضافه می‌شوند. در حال حاضر نسبت با سال‌های گذشته شرکت‌های قوی‌تری در این عرصه فعالیت می‌کنند که این امر به رشد صنعت مواد غذایی کشور کمک

نمایشگاه بین‌المللی امسال با چالش‌های مختلفی برگزار شد. به عنوان یکی از شرکت‌های حاضر در این رویداد چه اهدافی برای حضور خود ترسیم کرده بودید؟

مجموعه ما حدود ۷ سال است که در نمایشگاه شرکت می‌کند. جدا از رونمایی از محصولات جدید، نمایشگاه محل دید و بازدید با مشتریان است که این شامل تجدید دیدار با مشتریان قدیمی و البته جذب مشتریان جدید است.

هرچند که باید اعتراف کنیم رویداد امسال برای ما عایدی خاصی را به همراه نداشت و صرفاً بخاطر دیدار حضور با نمایندگان و مشتریانی که از سرتاسر ایران آمده بودند خوب بود چرا که اگر ما بخواهیم با مشتریان خود در ایران دیدار داشته باشیم شاید

شرایط فعلی بازار برنج را چطور ارزیابی می‌کنید؟

بازار برنج به عنوان یک کالای اساسی چالش‌های زیادی را در خود می‌بیند که هر کدام از آن‌ها هم در صورت عدم مدیریت مناسب می‌توانند به یک دردسر عظیم مبدل شوند. در حال حاضر سیاست گذاری بر آن است که دوره ممنوعیت واردات از یکم مرداد الی ۴ ماه اعمال شود. در صورتی که با توجه به تخصیص سهمیه به هر واردکننده و مشخص بودن آن؛ دیگر ممنوعیت محلی از اعراب ندارد.

از طرف دیگر فیلترهایی بابت ثبت سفارش اعمال گردیده تا آن را کنترل کند اما همین امر موجب چالش‌های جدیدی از جمله گران تر شدن باربری شده است. ضمن اینکه بحث انجام تعهدات و قیمت گذاری دستوری هنوز مشخص نیست و به یک دغدغه برای تجار تبدیل شده است. در حال حاضر که حدود نیمی از سال ۱۴۰۳ را سپری کردیم؛ واردکنندگان برنج همچنان منتظر دریافت ارزهای اسفند ماه سال گذشته هستند. در این شرایط تاجر نمی‌تواند به تعهدات خود عمل کند و این امر باعث بروز مشکلات زیادی برای او می‌شود.

آیا با این اتفاقات بازار برنج با افزایش قیمت روبرو خواهد شد؟

به نظر بنده اگر همین شرایط ادامه داشته باشد تا ۴ ماه آینده با توجه به بحث ممنوعیت قطعاً افزایش قیمت را تجربه خواهیم کرد. ما در این دوره در اول فصل برداشت برنج ایرانی به سر می‌بریم و به همین خاطر قیمت و میزان عرضه برنج خارجی می‌تواند تاثیر زیادی بر کنترل قیمت برنج داخلی بگذارد. اگر قیمت برنج خارجی پایین باشد قطعاً بحث رقابت مطرح می‌شود و کشاورزان برای فروختن محصولات خود قیمت را رقابتی می‌کنند.

اما وقتی واردات برنج کم باشد، به طبع کاهش عرضه؛ قیمت هم بالا می‌رود و این امر تاثیر خود را بر روی برنج ایرانی هم خواهد گذاشت. البته که در مقوله برنج ایرانی مباحثی مانند بارش و میزان برداشت هم تاثیر زیادی دارند اما نمی‌توان از کنار این بحث که قیمت گذاری هردو محصول تابع یکدیگر هستند به راحتی عبور کرد.

می‌کند. اما اصولاً رونق نمایشگاه با مشارکت و حضور شرکت‌های معتبر خارجی است و عیار کیفیت یک رویداد اینگونه سنجیده می‌شود خصوصاً زمانی که در مورد یک رویداد بین‌المللی صحبت می‌کنیم. اگر بخواهیم یک نمایشگاه در اشل جهانی داشته باشیم می‌بایست از سرتاسر دنیا شرکت‌کننده و بازدیدکننده داشته باشیم که متأسفانه تحریم‌ها امکان برخورداری از این شرایط را از ما سلب کرده است. البته در این بین من باید یک انتقادی که فکر می‌کنم اکثر شرکت‌کنندگان هم به آن اشاره کردند بکنم و آن هم تهویه نامناسب مجموعه بود. این مورد به قدری ملموس بود که حتی شرکت‌های معدود خارجی هم از آن گلایه کردند. متأسفانه این اتفاق به شکل‌های مختلف در هر دوره رخ می‌دهد و همین نشان می‌دهد ما در تامین حداقل‌ها برای برگزاری چنین رویدادی مشکل داریم. به نظر من حیف است که به اینگونه مسائل توجه نمی‌شود و کیفیت برگزاری نمایشگاه تحت الشعاع قرار می‌گیرد.

در نهایت فکر می‌کنید دستاورد شما از این رویداد چه بود؟

ببینید با توجه به شرایطی که عرض کردم نمی‌توان خروجی خاصی از برگزاری این سبک از نمایشگاه‌ها متصور شد. اگر منظور مشتریان باشند که با این روند نمی‌توان امید چندانی به این نمایشگاه‌ها داشت. اما از لحاظ معرفی؛ اگر هر مجموعه‌ای محصول جدیدی داشته باشد نمایشگاه عرصه خوبی برای شناساندن و معرفی آن است. به عنوان مثال ما در نمایشگاه سال گذشته ادویه را به سبد محصولات خود اضافه کردیم که اتفاقاً با معرفی در این رویداد بازخوردهای مثبتی را دریافت کردیم. البته نباید از این نکته غافل شد که وجود نمایشگاه برای هر صنفی ضروری است و هرچه عظیم‌تر برگزار شود قدرت آن صنف را نشان می‌دهد. خداروشکر صنف ما از این قاعده مستثنی نیست و حتی می‌توان گفت اگر غرفه داران بیشتر و پررنگ‌تر حضور بهم برسند هم برای صنف یک اتفاق مثبت است و هم برای مجموعه خودشان. در عین حال همزمان باید با رشد کمی و افزایش تعداد شرکت‌کنندگان از نظر کیفی هم شرایط بهتری را تجربه کنیم.

آزمون و خطا در تنظیم بازار برنج

مجید رضا منصور خاکی

سخنگو و معاون انجمن واردکنندگان برنج ایران

اعداد حدود ۴۰ کیلوگرم قابل محاسبه است. با ضرب این عدد در جمعیت کشور، نیاز حدود ۳.۵ میلیون تنی کشور به برنج به دست می‌آید. حال اگر به آمارهای تولید سالانه، که از ۲ میلیون تن به بالا تخمین زده می‌شود، توجه کنیم، ممکن است این برآورد حاصل شود که بخش عمده‌ای از نیاز کشور از محل تولید قابل تأمین است. ولی واقعیت به گونه‌ای دیگر است؛ نکته مهم و همواره مغفول این است که برخلاف این جمع و تفریق جبری، بخش بزرگ‌تری از جامعه با توجه به قدرت خرید و ذائقه مصرف، به سمت مصرف برنج وارداتی گرایش دارد و این پارادیم باید در برآورد نیاز کشور به این نوع برنج اقتصادی و متعاقب آن در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی تأمین آن لحاظ شود. چنانکه گزارش مرکز آمار نیز مؤید آن است که برنج وارداتی در نقاط شهری ۵۸ درصد و در نقاط روستایی ۷۰ درصد سرانه مصرف را تشکیل می‌دهد.

بنابراین با اطمینان می‌توان گفت بازار مصرف، یا به عبارتی سفره برنج ایرانی و وارداتی، کاملاً منفک از یکدیگر است و حتی اگر برنج ایرانی به اندازه کل نیاز کشور هم تولید شود، بخش عمده‌ای از آن عملاً در انبارها انباشته می‌شود. در مقابل، در صورت توقف واردات و نبود برنج خارجی به عنوان تعدیل کننده بازار، می‌توان پیش‌بینی کرد، تقاضا به دلیل اثرات روانی به سمت کالاهای جایگزین مانند نان، ماکارونی و... یا در بهترین حالت، برنج پرمحصول ایرانی منتقل خواهد شد و به تبع آن، امکان برهم خوردن تعادل و افزایش قیمت در چنین بازارهای موازی نیز وجود دارد؛ التهاباتی که معمولاً به سود دلان خواهد بود.

دخالت‌های گسترده دولت در روند تأمین برنج

مداخله بی چون و چرای دولت با مصادیقی همچون اعمال ۴ ماهه ممنوعیت واردات، سهمیه‌بندی ثبت سفارشات، تعیین قیمت دستوری

با مروری بر روند مدیریت تأمین و تنظیم بازار برنج در سال‌های اخیر که ابتدا تحت مسئولیت وزارت صنعت، معدن و تجارت و اکنون در حوزه اختیارات وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد، همواره نارضایتی‌هایی دست کم از سوی یکی از سه گروه مصرف‌کننده، تولیدکننده یا واردکننده به چشم می‌خورد. به نظر می‌رسد سیاست‌گذار در این حوزه هنوز نتوانسته به تعادل مورد انتظار دست یابد و کماکان مشغول آزمون و خطاست. نکته حائز اهمیت اینکه در غیاب وزارت بازرگانی، واگذاری رگولاتوری کالایی که تولید داخلی پاسخگوی نیاز آن نیست، به نهادی ماهیتاً تولیدگرا، خود می‌تواند به تعارض منافع و انحراف در سیاست‌گذاری منجر شود و از این رو، جای خالی دستگاه تخصصی با تمرکز صرف بر مصرف‌کننده و بازار به وضوح احساس می‌شود. در ادامه به سه ناکارایی اصلی که همواره در روند سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری آثار منفی بر جای گذاشته و موجب برهم خوردن تعادل می‌شود، پرداخته می‌شود.

نبود ارقام قابل اتکا از نیاز و تولید و درک ناصحیح از بازار مصرف

در تحلیل سیاست‌ها در حوزه تنظیم بازار برنج نخستین نقصی که به چشم می‌آید نبود شفافیت در سمت نیاز و تولید این کالا در داخل است؛ چنانکه، اعداد و ارقام دقیق و مشخص تنها در سمت واردات برنج وجود دارد؛ مسأله‌ای که در آخرین سفر رئیس‌جمهور فقید به استان مازندران نیز مورد تأکید قرار گرفت و مؤید آن است که هنوز اعداد و ارقام قابل اعتمادی از نیاز و تولید وجود ندارد و آمارهای اعلامی عمدتاً سلیقه‌ای و غیرقابل دفاع و بعضاً غیرمسئولانه و متناقض ارائه می‌شوند. سرانه مصرف برنج در ایران در منابع مختلف، از جمله مرکز آمار، وزارت صمت و گزارش فائو، اعداد متفاوتی ذکر شده است که میانگین این

زعم برخی مسؤولان بر خودکفایی در برنج اصرار ورزید؟

جمع‌بندی

مواردی که پیش از این مورد اشاره قرار گرفت، مؤید ضرورت بازنگری و بازتعریف در سیاست‌ها و برنامه‌ریزی تأمین، توزیع و تنظیم بازار برنج کشور است. در این راستا، به نظر می‌رسد اولویت نخست، برآورد جداگانه نیاز کشور به هر دو نوع برنج ایرانی و وارداتی است.

از این رو، نیاز است با پیمایشی دقیق‌تر از سطح بازار و همچنین بررسی سبد خانوار، میزان قابل‌اتکایی از نیاز به برنج خارجی بر اساس مصرف واقعی آن که عملاً مورد مصرف ۶ تا ۷ دهک کم‌برخوردار درآمدی کشور است، برآورد شود.

علاوه بر این، با توجه به محدودیت منابع آبی و خاکی و به منظور مدیریت و پیشگیری از بحران‌های زیست‌محیطی و تبعات هزینه‌زای آن، لازم است ضمن پیاده‌سازی طرح‌های تشویقی و توسعه کشت مکانیزه با هدف ارتقاء بهره‌وری آب در تولید و همچنین بازتعریف الگوی اصولی کشت بر اساس آمایش سرزمینی، میزان بهینه تولید برنج در داخل نیز احصا و منافع کشاورزان شریف ایرانی نیز تأمین شود. در همین راستا شرکت‌های دولتی نیز می‌توانند به جای بنگاهداری و رقابت نابرابر با بخش خصوصی در واردات، برنج مورد نیاز را با هدف تأمین ذخایر استراتژیک کشور و حمایت از تولید، مستقیماً از کشاورزان داخل خریداری کنند.

امید می‌رود با استقرار دولت چهاردهم در رأس امور، با کاهش تصدی‌گری و حذف رویه‌ها و مقررات زائد، شاهد بازگشت اعتماد، قبح‌زدایی از واردات منطقه‌ای، حفظ سرمایه فعالان بخش خصوصی در داخل کشور و بهبود فضای کسب و کار در این رشته فعالیت باشیم تا در نهایت به شکل‌گیری بازار رقابتی و تعادل مورد انتظار منجر شود و هم مصرف‌کننده، هم کشاورز و هم واردکننده از این شرایط منتفع شوند.

و اخذ مابه‌التفاوت از واردکننده، واردات مستقیم برنج از سوی دولت در قالب شرکت بازرگانی دولتی ایران یا شرکت جهاد استقلال و دیگر شرکت‌های اقماری، اخذ تضامین و تعهدنامه‌های غیرمنطقی و یک طرفه از واردکننده، خلف وعده‌های مکرر و خسارت‌زاه عدم تعهد به مشوق‌ها، تأخیر در تخصیص و تأمین ارز برنج‌های فروش رفته، صدور خلق‌الساعه بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های متناقض و گاه متعارض و اتخاذ سایر تصمیمات رانت‌زا یکی دیگر از علل و عواملی است که سبب نابسامانی بازار و بروز نارضایتی می‌شود.

این حجم از تصدی‌گیری ضمن خدشه‌دار شدن اعتماد میان بخش خصوصی و دولت به نامساعد شدن هر چه بیشتر فضای کسب و کار و تحمیل هزینه‌ها و خسارت‌های گزاف به بازرگانان دامن زده و بازار رقابتی را عملاً فاقد موضوعیت کرده است.

نبود تحلیل کارشناسی از میزان بهینه تولید

کشور ما اقلیمی نسبتاً خشک و بیابانی دارد و در منابع آبی و خاکی نیز با مضیق‌ه روبه‌رو است. بارش محدود نزولات آسمانی، افت سفره‌های زیرزمینی آب، فرونشست زمین، افزایش پرشمار چاه‌ها و برداشت بی‌رویه و خشک‌شدن تدریجی دشت‌ها، مشکلاتی هستند که در سال‌های اخیر نمود بیشتری یافته و به مرز بحران رسیده‌اند. بر اساس اعلام یکی از مسؤولان وزارت جهاد کشاورزی، سالانه حدود ۱۰ میلیارد متر مکعب آب، که حدود ۱۰ درصد کل منابع در دسترس کشور را شامل می‌شود، مورد نیاز کشت برنج است. اگر تولید سالانه را بین ۲ تا ۵.۲ میلیون تن در نظر بگیریم، عدد مصرف ۴ تا ۵ هزار لیتر آب به ازای تولید یک کیلوگرم برنج به‌دست می‌آید که رقمی بسیار قابل‌تأمل است. اگرچه برنج ذاتاً محصول آب‌بری است، اما این عدد با متوسط بهره‌وری جهانی اختلاف چشمگیری دارد. با توجه به این مسئله، متأسفانه بررسی دقیقی صورت نگرفته که آیا لازم است تا این حد بر افزایش تولید یا حتی به

استفاده از فناوری پیشرو
در کشاورزی آسیا

افزایش تولید با کاهش مصرف آب و خاک در کشت برنج

بابل حسین، کشاورز در بنگلادش در این خصوص می‌گوید: «آژانس انرژی اتمی استفاده از این شیوه‌های نوآورانه را توصیه کرد که بهره‌وری مزرعه را افزایش می‌دهد و درآمد اضافی برای من فراهم می‌کند.» این روش برای کشاورزان محلی محبوب و تشویق‌کننده شده است.

به گفته محمد جهانگیر، استاد دانشگاه کشاورزی بنگلادش که در حال انجام آزمایش‌های کشاورزی هوشمند در زمینه آب و هوا در مزارع کشاورزان در سراسر جهان است، رویکرد مشترک آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و فائو برای کشاورزی هوشمند در شرایط آب و هوایی همچنین انتشار آمونیاک را تا حدود ۳۶ درصد در برنج کاهش داد. او می‌گوید: «تحت رویکردهای کشاورزی هوشمند آب و هوایی، خاک حاصلخیز و مقاوم در برابر تنش‌های اقلیمی شده و کاهش انتشار آمونیاک باعث کاهش آلودگی هوا، محافظت از سلامت انسان و جلوگیری از آسیب به اکوسیستم می‌شود.»

این دانشمندان گفت: «افزایش بهره‌وری به دنبال گزینه یکپارچه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نشان می‌دهد که چگونه ترکیب کودهای شیمیایی و آلی می‌تواند منجر به عملکرد بالاتر و سلامت بهتر خاک شود و راه را برای آینده‌ای که امنیت غذایی و پایداری محیط زیست به طور هماهنگ وجود داشته باشند هموار می‌کند.»

در سال ۲۰۱۸، مرکز مشترک فائو و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دستورالعمل‌های تولید برنج را تدوین کرد که بر اساس نتایج به‌دست آمده از تکنیک‌های ایزوتوپی، بهترین شیوه‌های مدیریتی را در اختیار کشاورزان قرار می‌دهد. کشاورزان با به کارگیری این روش‌های مدیریت محصول پیشرفته، می‌توانند بهره‌وری برنج و امنیت غذایی منطقه خود را بهبود بخشند.

هدف از تولید برنج هوشمند با آب و هوا به سمت پایداری و امنیت غذایی منطقه‌ای از طریق پروژه هسته‌ای و فناوری مدرن، توسعه روش‌های کشاورزی هوشمند آب و هوایی برای مبارزه با تغییرات آب و هوایی، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، افزایش حاصلخیزی خاک و افزایش بهره‌وری برنج به شیوه‌ای پایدار است.

مرکز مشترک تکنیک‌های هسته‌ای فائو و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از کشورها در به کارگیری تکنیک‌های هسته‌ای و مرتبط برای بهره‌وری کشاورزی پایدار، سازگاری و ایجاد انعطاف‌پذیری سیستم‌های کشاورزی در برابر تغییرات آب و هوایی و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در کشاورزی با در نظر گرفتن ویژگی‌ها و اولویت‌های ملی و محلی، حمایت می‌کند.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و فائو ابتکار Atoms4Food را در سال ۲۰۲۳ برای گسترش استفاده از تکنیک‌های نوآورانه هسته‌ای در راستای افزایش بهره‌وری کشاورزی، تضمین ایمنی غذا، کاهش تلفات مواد غذایی و بهبود تغذیه و چالش‌های تغییرات آب و هوایی راه‌اندازی کردند. این روش در درازمدت می‌تواند منجر به کاهش مصرف آب، کاهش آسیب‌های کشاورزی به خاک و در نهایت افزایش تولید و بهره‌وری شود.

کشاورزان شش کشور آسیایی برای دستیابی به تولید پایدار برنج و حفاظت از امنیت غذایی در منطقه، از روش‌های کشاورزی هوشمند مبتنی بر آب و هوا مشتق از هسته‌ای استفاده کرده‌اند و با کمک آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد (فائو)، عملکرد تولید و کشت برنج خود را به میزان قابل توجهی افزایش داده‌اند.

برنج یک غذای اصلی برای ۶۰ درصد از قاره آسیا است و حدود ۹۰ درصد از محصول جهانی برنج در آسیا کشت و مصرف می‌شود. زراعت برنج در این منطقه بالغ بر ۱۳۵ میلیون هکتار است و بیش از ۳۰۰ میلیون نفر را به طور مستقیم در کشت و تولید خود مشغول کرده است. کمبود آب و تأثیرات تغییرات آب و هوایی باعث ایجاد کسری در تولید برنج قاره آسیا شده است. از سوی دیگر افزایش تولید برنج در این منطقه برای تضمین امنیت غذایی، پاسخگویی به نیازهای جمعیت رو به رشد و بهبود معیشت کشاورزان مهم است و در سال‌های اخیر کشورهای تولیدکننده برنج در آسیا با مشکلات بی‌سابقه‌ای از نظر تامین مواد غذایی مورد نیاز همچنین کاهش درآمد صادرات و کاهش قابل توجه درآمد کشاورزان مواجه بوده‌اند.

در همین راستا گروه‌هایی از کشاورزان در ۱۱ کشور در سراسر آسیا پس از آموزش تکنیک‌های هسته‌ای و ایزوتوپی، تحت برنامه همکاری فنی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، از شیوه‌های کشاورزی هوشمند برای آب و هوا استفاده می‌کنند. کشاورزان در بنگلادش، جمهوری دموکراتیک خلق لاوس، میانمار، نپال، پاکستان و ویتنام با افزایش تولید برنج از ۱ به ۲.۵ تن در هکتار، موفقیت قابل توجه و بی‌سابقه‌ای را مشاهده کردند.

دانشمندان مرکز تکنیک‌های هسته‌ای مشترک فائو و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در غذا و کشاورزی تلاش کرده‌اند تا از تکنیک‌های هسته‌ای برای بهینه‌سازی استفاده از کود و آب استفاده کنند و در نتیجه بازده تولید کشاورزی را افزایش دهند و در عین حال سلامت خاک را حفظ کنند. این فناوری‌ها با موفقیت توسط هم‌تایان و کشاورزان در کشورهای مختلف مورد استفاده قرار گرفته که به افزایش بهره‌وری کشاورزی و سودآوری به شیوه‌ای پایدار کمک می‌کند.

به عنوان مثال، کشاورزان در استان‌های پنجاب و سند پاکستان برای به کارگیری فناوری‌های کشاورزی هوشمند با آب و هوا بر اساس این تحقیق برای بهینه‌سازی بهره‌وری، مانند ترکیب کامل کود شیمیایی و آلی برای خاک‌ها و محصولات محلی - معروف به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی/فائو، آموزش دیدند. این اتفاق منجر به افزایش تولید و برداشت برنج باستانی آنها به میزان ۱۸۸ درصد شد، در حالی که برنج دانه بلند در آزمایشات مزرعه‌ای که در شش منطقه استان‌های خیبر پاکونخوا، پنجاب و سند انجام شد، ۱۷۶ درصد افزایش یافت. با افزایش تولید برنج، کشاورزان تامین غذا و امنیت را در منطقه خود افزایش می‌دهند و در عین حال شیوه‌های کشاورزی پایدار را ترویج می‌کنند که می‌تواند توسط کشورهای دیگر تکرار شود.

پیش‌بینی واردکنندگان محقق شد

کسری بازار و افزایش قیمت برنج خارجی

پیش‌بینی واردکنندگان در خصوص وضعیت نامناسب بازار برنج در انتهای تابستان بالاخره محقق شد و موانع واردات به موقع طبق روال نتیجه‌ای به جز کاهش میزان برنج موجود در بازار و در پی آن افزایش قیمت به همراه نداشت، اتفاقی که در نهایت تنها به زیان مصرف‌کننده خواهد بود و تهیه برنج مورد نیاز را خصوصا برای اقشار آسیب‌پذیر دشوارتر می‌کند.

سی‌ام شهریورماه رضا کنگری رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی گفت: بازار برنج پاکستانی و هندی بدلیل کمبود با نوسان قیمت روبرو شده است. اخیرا لپه در بازار کمیاب شده به طوریکه قیمت آن ظرف ۲۰ روز گذشته از ۵۵ به ۷۸ هزار تومان رسیده است و نرخ شکر هم مشخص شد. این در حالی است که قرار بود پیش از شروع فصل ممنوعیت بخشی از برنج وارد شده که در گمرکات باقی مانده ترخیص شود اما عدم ترخیص موجب شد برنج مورد نیاز بازار برای کنترل قیمت تامین نشود و حالا نخستین پیامد آن بر اساس گفته رئیس اتحادیه بنکداران افزایش قابل پیش‌بینی قیمت برنج خارجی است.

افزایش قیمت به دلیل عدم ترخیص

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی از افزایش قیمت برنج خبر داد و گفت: علی‌رغم ممنوعیت واردات و عدم ترخیص در فصل برداشت، بازار برنج پاکستانی و هندی بدلیل کمبود با نوسان قیمت روبرو شده است به طوریکه قیمت برنج پاکستانی از ۳۷ هزار تومان به ۵۰ هزار تومان و هندی از ۴۶ هزار تومان به ۶۵ هزار تومان رسیده است.

او با بیان اینکه بازار برنج ایرانی از ثبات نسبی برخوردار است، افزود: قیمت کنونی هر کیلو برنج هاشمی در بنکداری‌ها ۱۰۰ هزار تومان و پرمحصول ۵۵ تا ۶۰ تومان است و بدلیل توازن میان عرضه و تقاضا نوسانی در بحث بازار برنج ایرانی نداریم و در برنج خارجی ازدیاد تقاضا در برابر عرضه منجر به نوسان شده است. گفتنی است قیمت تمامی اقلام از جمله برنج با احتساب حداکثر ۱۵ درصد سود از عمده فروشی تا مصرف‌کننده نهایی باید عرضه شود.

غرفه‌های خالی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای

یکی از مراکز اصلی فروش برنج خارجی فروشگاه‌های زنجیره‌ای سراسر کشور است که مراجعه‌های حضوری نشان می‌دهد در هفته‌های اخیر به دلیل کاهش چشمگیر میزان برنج مورد نیاز غرفه‌های مرتبط با عرضه برنج در این فروشگاه‌ها هم خالی شده و مصرف‌کنندگان تنها باید تلاش کنند از فروشگاه‌های محلی برنج مورد نیاز خودشان را با قیمت بالاتر تهیه کنند.

مصرف قابل توجه برنج در مناسب‌های ملی و مذهبی شش ماهه ابتدای سال از جمله عید نوروز، ماه مبارک رمضان و پس

از آن مجالس عزاداری در ماه‌های محرم و صفر در سراسر کشور موجب شد میزان قابل توجهی از برنج‌های خارجی موجود در انبار استفاده و در نهایت ذخیره انبارها تخلیه شود. این دقیقا همان موضوع مورد تاکید واردکنندگان و انجمن بوده که بارها اعلام کردند به منظور جلوگیری از افزایش قیمت برنج خارجی لازم است با توجه به کاهش چشمگیر میزان برنج ذخیره موجود در انبارها مجوز واردات پیش از فصل ممنوعیت صادر شود با این وجود عدم گشوده شدن فرصت ثبت سفارش به مقدار نیاز و البته عدم صدور مجوز ترخیص برنج موجود در گمرک مطابق انتظار نتیجه‌ای به جز افزایش قیمت برنج وارداتی به همراه نداشت. باید دید همزمان با آغاز شش ماهه دوم سال و نیاز بازار برنج به واردات در فصل‌های پاییز و زمستان تدابیر لازم برای کنترل بازار در نظر گرفته خواهد شد یا همچنان این فشار به مصرف‌کننده وارد می‌شود که به تهیه برنج خارجی با قیمت ارزان تر از برنج داخلی امیدوار است!

مشکلات رستوران‌ها و مراکز تهیه غذا

همزمان با افزایش قیمت برنج خارجی بخش قابل توجهی از فعالان حوزه تهیه غذا و برخی رستوران‌ها در مناطق کم‌برخوردار کشور نیز با مشکلات تازه‌ای مواجه شده‌اند.

افزایش قیمت با توجه به تعرفه‌های پایین اینگونه مراکز که تلاش می‌کنند غذای با کیفیت مناسب و ارزان قیمت در اختیار مشتریان خود قرار بدهند می‌تواند موجب تعطیلی بسیاری از آنها شود.

در واقع برخی از اقشار کم‌درآمد که مشتریان بعضی از رستوران‌ها و مراکز تهیه غذا هستند با افزایش قیمت برنج خارجی توان خرید غذای مورد نیاز خود از این مراکز را نیز از دست می‌دهند و افزایش تعرفه قیمت غذا در اینگونه مراکز و اماکن از جانب مشتری قابل پذیرش نیست.

سرمایه‌گذار یا صاحب رستوران و تهیه غذایی که تلاش می‌کند تا سود ناچیز وعده غذایی مناسب را در اختیار دهک‌های پایین قرار بدهد در این شرایط دو راه پیش روی خود می‌بیند، کاهش کمیت و یا کیفیت غذای ارائه شده و یا تعطیلی کارگاهی که با افزایش قیمت مواد غذایی خصوصا برنج که اصلی‌ترین کالای مورد نیاز در اینگونه شغل‌ها است توان ارائه خدمات مناسب با متقاضیان را ندارد.

مشخصا اینگونه مراکز بر خلاف بسیاری از رستوران‌ها توان استفاده از برنج داخلی را ندارند به این دلیل که هر کیلوگرم برنج خارجی از نظر حجم تعداد پرس غذایی بیشتری را تامین می‌کند و از سوی دیگر به دلیل قیمت مناسب موجب می‌شود مشتری یا مراجعه‌کننده توان تهیه یک وعده غذای مناسب با قیمت ارزان را پیدا کند اما افزایش قیمت برای اینگونه مشاغل بحرانی و در برخی موارد غیر قابل تحمل است.

برنج هایی که وارد شد اما ترخیص نشد

پشت سد گمرک!

بازار در انتظار واردات

اخبار روزهای اخیر بازار و تحولات پایان تابستان به خوبی نشان می‌دهد که روند افزایش قیمت برنج به دلیل کمبود برنج خارجی در بازار آغاز شده و همچنان ادامه خواهد داشت در همین حال میزان قابل توجهی برنج در گمرک دپو شده که امکان ترخیص آن وجود ندارد.

میزان برنج باقیمانده در گمرک به حدی است که انبارها امکان پذیرش کالای تازه را ندارند، برنج‌های وارد شده در حال تخریب است و بدون شک بخشی از آن دچار آفت خواهد شد همچنین هزینه نگهداری برنج در گمرک نیز به هزینه‌های واردکنندگان اضافه می‌شود. در عین حال در برخی موارد به دلیل نبود ظرفیت کافی در گمرک، برنج روی کشتی باقی مانده و حتی تحویل گمرک هم نشده است.

سوال اصلی این است که در چنین شرایطی اساساً چرا پیش از این اعلام شد قبل از شروع واردات اجازه ترخیص داده خواهد شد که کالا در گمرک انبار شده و از ترخیص آن جلوگیری شود؟

فقدان برنامه ریزی و جدول زمان‌بندی ثابت شده یکی از اصلی‌ترین مشکلات در حوزه واردات خصوصاً مواد غذایی و مهمتر از همه در موضوع واردات برنج است.

در واقع اگر واردکننده از ابتدای هر سال برنامه دقیق کاری خودش شامل بر زمان انجام واردات، میزان سهمیه واردات، زمان‌بندی ثبت سفارش و دریافت ارز را بداند گرفتار موانع غیر قابل پیش‌بینی و البته دردسرساز این حوزه نخواهد شد، اتفاقی که در سال‌های اخیر به شکل بی سابقه افزایش یافته و همچنان برای واردکنندگان دردسرساز است.

پیش از آغاز فصل ممنوعیت واردات برنج بر اساس تصمیمات اتخاذ شده در دولت قبل و سازمان تنظیم بازار مقرر شد واردکنندگان مجوز ترخیص برنج انبارشده در گمرک را پیدا کنند و بر همین اساس میزان قابل توجهی برنج در گمرکات کشور آماده ترخیص بود با این وجود با گذشت بیش از سه ماه مجوز ترخیص صادر نشد و حالا این یکی از مشکلات اصلی واردکنندگان برنج در موقعیت فعلی به شمار می‌رود.

برنج هم تامین شده یا تامین خواهد شد اما در ازای ارزی که از کشور خارج شده یا می شود هنوز برنجی وارد نشده و بخشی از بار وارداتی هم به دلیل ماندن در شرایط نامناسب آب و هوایی در گمرک تخریب خواهد شد.

در سوی دیگر غرفه های خالی فروشگاههای زنجیره ای نشان می دهد برنج کافی برای عرضه به مصرف کننده هم وجود ندارد و تنها راه حل برای کاهش قیمت و تامین کالای مورد نیاز دهک های پایین اقتصادی جامعه ترخیص برنج باقیمانده در گمرکات است که هم از ورود خسارت و ضرر بیشتر به واردکننده جلوگیری می کند و هم مانع از افزایش قیمت و کاهش قدرت خرید مصرف کننده خواهد شد اما فعلا تلاش ها در این بخش نتیجه ای نداشته است.

تصمیمات خلق الساعه

تجار و خصوصا واردکنندگان فعال در بازار امید دارند که با استفاده از تجارب ناموفق گذشته از اتخاذ تصمیمات خلق الساعه جلوگیری شود. به جرات می توان گفت اصلی ترین مشکل و عامل التهاب بازار، افزایش قیمت ها و البته خسارات مالی تجار تصمیمات غیر کارشناسانه ای است که یک باره ابلاغ می شود و اتفاقا برخی از آنها به مرحله اجرا هم نمی رسد.

بدون تردید بخش قابل توجهی از واردکنندگان که از سابقه و توان مالی بالایی در این حوزه برخوردار نیستند تحمل فشارها و خسارت های جدی اینچنینی را ندارند و حتی ممکن است فرصت ادامه فعالیت در بازار را به همین دلیل از دست بدهند. واردکننده ای که بر اساس دستورالعمل ها و مصوبات مختلف اقدام به خرید و واردات برنج می کند اما به دلیل عدم اجرای همان دستورالعمل با زبان قابل توجهی مواجه می شود در واقع توان خودش برای استمرار روند فعالیت در این حوزه را از دست می دهد و حتی ممکن است با از دست دادن سرمایه به طور کلی از ادامه فعالیت در بخش واردات برنج منصرف شود. تنها تجار با سابقه با استفاده از تجارب گذشته و البته امکان تامین منابع و سرمایه مورد نیاز می توانند در چنین شرایطی دوام بیاورند که البته تغییرات گسترده و مستمر دستورالعمل ها و قوانین در میان همین قشر هم موجب شده بسیاری از آنها ترجیح بدهند در حوزه ها و بخش های دیگر فعالیت و سرمایه گذاری کنند. تنها راه حل همانطور که بارها گفته شده تنظیم جدول زمان بندی و دستورالعمل منظم و بدون تغییری است که تکلیف واردکننده در خصوص میزان سهمیه، زمان بندی ثبت سفارش، خرید، واردات، ترخیص و اختصاص ارز روشن باشد و با برنامه ریزی مناسب بدون احتمال تغییر قوانین و تحمیل خسارات سنگین بتواند به میزان سهمیه در زمان مناسب مراحل خرید و وارد نمودن کالای مورد نظر را طی کند و همچون سال های اخیر درگیر تغییرات گسترده قوانین و دستورالعمل ها نباشد.

انتظار فعالان اقتصادی از دولت چهاردهم این است که در راستای ساماندهی بازار و حل مشکلات موجود در حوزه تامین کالاهای اساسی در نخستین گام با استفاده از تجارب ناموفق گذشته نسبت به تدوین، ابلاغ و اجرای دستورالعمل کاربردی و اجرایی تثبیت شده بدون تغییرات مقطعی اقدام کند تا آرامش را به این حوزه بازگرداند.

نکته جالب توجه این است که برخی واردکنندگان به دلیل کمبود کامیون در ایام عزاداری با توجه به مصوبه و دستورالعمل جدید صبر کردند تا در مهلت باقیمانده نسبت به ترخیص کالای مورد نظر خودشان اقدام کنند اما در کمال حیرت مصوبه ستاد تنظیم بازار اجرا نشد و این تصمیم نتیجه ای به جز زیان و خسارت برای واردکننده به همراه نداشت.

خسارت واردکننده و مصرف کننده

استمرار شرایط موجود تنها به زیان واردکننده و البته مصرف کننده است. واردکننده باید هزینه ماندن برنج خودش در گمرک را پرداخت کند. بخشی از بار وارد شده را به دلیل ورود آفت آن هم در گرمای تابستان از دست خواهد داد و در عین حال سرمایه اصلی خودش را در خطر می بیند در حالی که زمان ترخیص کالا و امکان فروش آن هم مشخص نیست که بتواند از ورود زیان و خسارت بیشتر جلوگیری کند. در سوی دیگر فروشنده خارجی وجه خودش را دریافت کرده و برنج تولیدی را به فروش رسانده، طبیعتا ارز مورد نیاز برای خرید

یک بام و دو هوا در سیاست‌های کنترل بازار ادامه دارد

وزارت جهاد: بر اساس میزان تولید و مصرف نیازی به واردات برنج نداریم

وزارت صمت: ناترازی برنامه واردات وزارت جهاد موجب خالی شدن بازار شد

پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصادی کشاورزی و توسعه روستایی به ۲۷ کیلو گرم رسیده است. مجری طرح گندم و برنج وزارت جهاد کشاورزی همچنین گفت: اگر سرانه مصرف برنج بر اساس گزارش مرکز آمار این عدد باشد، تولید و تامین ۳ میلیون تن برنج، نیاز ۱۱۱ میلیون نفر را برآورده می‌کند. وی بار دیگر بر عدم نیاز به واردات برنج به کشور تاکید نمود و بیان کرد: بارش خوب فصل بهار و اقداماتی مانند توزیع به موقع کود، استفاده از بذور اصلاح شده، توسعه کشت‌های مکانیزه، استفاده از رتون و کشت مجدد در شالیزارها، اجرای پروژه خشکه‌کاری و آبیاری تناوبی به افزایش تولید و بهره‌وری در واحد سطح کمک کرده است و این در حالی است که در برنامه هفتم توسعه، خودکفایی ۹۰ درصدی برنج هدف‌گذاری شده است!

نکته جالب توجه در خصوص اظهارات سهرابی و سوال بی جوابی که باقی مانده این است که اگر به واقع بازار نیازی به واردات برنج ندارد و برنج موجود در انبارها بیش از مصرف کشور است چرا توقف واردات موجب افزایش قیمت برنج و التهاب بازار شده و در فروشگاه‌های زنجیره‌ای برنج مورد نیاز خصوصاً برنج وارداتی برای دهک‌های پایین جامعه یافت نمی‌شود؟

تناقض مواضع وزارت صمت با وزارت جهاد

در حالی که یکی از مسئولان وزارت جهاد کشاورزی می‌گوید نیازی به واردات برنج نداریم معاون وزارت صمت از عدم ترخیص برنج‌های وارداتی در گمرک انتقاد کرده و آن را عامل التهاب بازار دانسته است علیرضا شاه‌میرزایی معاون تجارت و خدمات وزارت صمت در نامه‌ای خطاب به سیدمهدی فرحی قائم مقام وزیر صنعت، معدن

سال هاست که فعالان اقتصادی در حوزه‌های گوناگون از سیاست‌های متغیر و متفاوت چند گانه در بخش‌های مختلف حوزه‌های اقتصادی گلایه می‌کنند و ظاهراً این روند همچنان ادامه دارد.

در تازه ترین موضع گیری‌های متناقض همزمان با تاکید مجری طرح گندم و برنج وزارت جهاد کشاورزی بر عدم نیاز به واردات برنج، علاوه بر افزایش قیمت و التهاب در این بازار، معاون تجارت و خدمات وزارت صمت از عدم ترخیص برنج‌های وارداتی انتقاد کرده و آن را موجب ایجاد التهاب و کمبود برنج در بازار دانسته که به دهک‌های پایین جامعه آسیب می‌رساند.

سوالاتی که بی پاسخ باقی ماند

سهراب سهرابی، مجری طرح گندم و برنج وزارت جهاد کشاورزی به تازگی گفته است: با توجه به پیش‌بینی برداشت ۷.۲ میلیون تن برنج، واردات ۴۹۱ هزار تن از این محصول در ۵ ماهه نخست امسال و باقیمانده انبارهای کارخانه‌های شالی‌کوبی و کشاورزان از سال گذشته، نیازی به واردات نداریم.

وی تصریح کرد: انبار کارخانه‌های شالی‌کوبی و کشاورزان در سال جاری مملو از برنج بوده و دغدغه کشاورزان در زمینه فروش این محصول است. باقیمانده برنج انتقالی در انبار کشاورزان از سال ۱۴۰۲ به سال ۱۴۰۳ دست‌کم ۱۰۰ هزار تن است.

سهرابی نیاز سالانه برنج کشور را با احتساب جمعیت ۸۶ میلیون نفری و متوسط سرانه مصرف ۳۵ کیلو گرم، حدود ۳ میلیون تن برآورد کرد و گفت: اما بنا به دلایلی همچون همه‌گیری کرونا و تغییر رژیم غذایی روزانه، سرانه مصرف طبق گزارش مرکز آمار ایران و موسسه

تدابیر فوری در این راستا عاجل و ضروری به نظر می‌رسد خواهشمند است در این خصوص ارائه طریق فرمائید.

حدود صد هزار تن برنج پیش از آغاز دوره ممنوعیت فصلی واردات برنج، به مبادی ورودی کشور رسید، اما به دلیل تاخیر در تخلیه کشتی‌ها و انجام تشریفات گمرکی این برنج‌ها تا اول مردادماه ترخیص نشد و با شروع دوره ممنوعیت علی‌رغم مصوبه ستاد تنظیم بازار ترخیص آنها متوقف شد.

راه حل چیست؟

بارها و بارها راه‌حل اجرایی و عملیاتی مطرح شده به این امید که اراده‌ای برای اجرا باشد. نخستین راه عبور از این مشکلات مستمر و همیشگی یافتن متول اصلی سامان‌دهی بازار در هر حوزه‌ای است که مبتنی بر آمار کارشناسی و اعداد و ارقام واقعی امکان سیاست‌گذاری در هر بخش فراهم شود.

اینکه مسئولی در وزارت جهاد از عدم نیاز به واردات بگوید و در سوی دیگر مسئولی در وزارت صمت همین تصمیمات را عامل کمبود یک کالای اساسی و التهاب بازار بداند نشانه روشنی از تناقض است.

اگر متولی بازار وزارت جهاد کشاورزی است چرا ستاد تنظیم بازار مصوبه امکان ترخیص برنج پیش از اول مرداد را صادر و ابلاغ می‌کند و اگر تنظیم بازار در این حوزه مسئول است چرا این مصوبه اجرا نمی‌شود؟

وارد کنندگان، فعالان بازار و حتی مصرف‌کننده همچنان در انتظار روزی هستند که سیاست‌گذاری‌ها بر مبنای واقعیت میدانی صورت گرفته و دستگاه متولی‌پذیرای مسئولیت خودش در هر بخش باشد.

و تجارت و دبیر ستاد تنظیم بازار کشور، به موضوع رسوب برنج در گمرکات اشاره و از بی‌اعتنایی به مصوبه ستاد تنظیم بازار انتقاد کرد!

در این نامه چنین آمده است؛ پیرو نامه‌های قبلی و با عنایت به عدم اجرایی شدن تصمیمات جلسه مورخ ۱۸ تیرماه ۱۴۰۳ کارگروه تنظیم بازار کشور مبنی بر مجوز خروج برنج‌های وارداتی که تا پایان تیرماه وارد گمرکات کشور شده‌اند و مسکوت ماندن نامه شماره ۳۲۹۶۵۷۵ تاریخ ۲۰ مردادماه سال جاری وزیر محترم وقت وزارتخانه متبوع در خصوص اخذ مصوبه این موضوع از هیات محترم وزیران به استحضار می‌رساند با توجه به انباشت برنج‌های پشت گمرک و ناترازی برنامه واردات وزارت جهاد کشاورزی با نیاز واقعی کشور پیش‌بینی خالی شدن بازار از برنج وارداتی پس از ماه‌های محرم و صفر که بالاترین پیک مقطعی تقاضای این کالا در کشور است متأسفانه محقق شده و اکنون علاوه بر برنج وارداتی، بازار برنج ایرانی نیز دچار التهاب شده و با افزایش قیمت و بعضاً کمیابی مواجه شده و در صورت تداوم این وضعیت احتمال بروز بحران در بازار برنج و سرایت به سایر بازارها قابل پیش‌بینی است.

علیرغم ثابت ماندن نرخ ارز ترجیحی و همچنین قیمت جهانی برنج وارداتی نسبت به سال گذشته و علیرغم تمام تمهیدات نظارتی تاکنون شاهد افزایش حدود ۵۰ درصدی قیمت برنج وارداتی در سطح بازار بوده‌ایم.

با توجه به اینکه برنج خارجی مورد مصرف مستقیم شش دهک کم‌برخوردار درآمدی کشور است و این کالا همواره به عنوان محور امنیت غذایی و دومین کالای استراتژیک کشور مطرح بوده لذا اتخاذ

عوامل مؤثر در افزایش ارزش غذایی و مضرات برنج

(برنج سوشی) برنج بُمبا، برنج اسپانیایی، برنج آرباریو، برنج ایتالیایی، برنج سیاه چینی، برنج وحشی و برنج کالیجیرا.

مضرات احتمالی مصرف بیش از حد برنج

مصرف روزانه میزان مناسبی از برنج، ایرادی ندارد و حتی به حفظ سلامت قلب کمک می‌کند اما اگر بیش از حد مصرف شود، با چاقی و خطر بروز دیابت نوع ۲ همراه است. برنج همچنین حاوی آنتی‌اکسیدانی به نام فیتیک اسید یا فیتات است که ممکن است از جذب مواد معدنی ضروری مانند آهن و روی در بدن جلوگیری کند. مقداری عنصر آرسنیک در برنج وجود دارد و مصرف بیش از اندازه برنج می‌تواند این ماده سمی را وارد بدن کند و منجر به بیماری‌هایی همچون سرطان شود. از سوی دیگر برنج یکی از منابع غنی کربوهیدرات است و بیشتر کربوهیدرات موجود در آن نشاسته است. در حین فرآوری برنج سفید، دانه سبوس یا پوشش دانه‌های آن که حاوی فیبر نامحلول است، از دست می‌رود و فقط فیبر محلول (نشاسته مقاوم) درون بافت برنج باقی می‌ماند. نشاسته مقاوم باعث افزایش بوتیرات در روده می‌شود که با کاهش التهاب، بهبود عملکرد روده و کاهش خطر بروز سرطان روده همراه است.

ارزش ترکیبات تشکیل دهنده ی برنج

۱- کربوهیدرات‌ها

کربوهیدرات‌های ساده و پیچیده، بخش مهمی از رژیم غذایی فرد را تشکیل می‌دهند. بیشترین مقدار انرژی بدن از این منبع غذایی

برنج یکی از مهم‌ترین غلات و اقلام غذایی جهان است و بر اساس آمارها تقریباً نیمی از جمعیت جهان، به برنج به‌عنوان یک غذای اصلی، وابسته هستند. همچنین در رده بندی محصولات کشاورزی برنج، پس از نیشکر و ذرت، سومین محصول کشاورزی از نظر میزان تولید در جهان است. طبق تحقیقات صورت گرفته در جهان بیش از ۱۲۰/۰۰۰ رقم برنج وجود دارد هرچند اتحادیه اروپا و سازمان‌های گمرک کشورهای عضو برای ارزیابی و دریافت عوارض وارداتی بین ۵۰۰۰ تا ۱۸۰۰۰ گونه برنج را طبقه‌بندی و تفکیک کرده‌اند. هم‌اکنون رقم‌های مختلف برنج جهان در دو گونه زیستی کلی جای می‌گیرند. گونه‌های اصلی برنج، شامل برنج آسیایی با نام علمی *Oryza sativa* و برنج آفریقایی با نام علمی: *Oryza glaberrima* می‌توان گفت که برنج یکی از غلات اصلی رژیم غذایی اکثر ما ایرانیان است. در فارسی، برنج پخته اگر با حبوبات و سبزیجات و مخلفات آمیخته شده باشد پلو نامیده می‌شود؛ ولی اگر به صورت تنها یا در کنار خورش یا کباب یا گوشت باشد، چلو می‌نامند.

شناسایی شاخص‌ترین انواع برنج

اگرچه در حال حاضر هزاران نوع برنج در جهان وجود دارد، اما بسته به نحوه پردازش تولیدکنندگان به دو گروه برنج سفید و برنج قهوه‌ای تقسیم می‌شوند. برنج سفید رایج‌ترین نوع است، درحالی‌که برنج قهوه‌ای مزایای بیشتری برای سلامتی دارد.

برنج سفید، برنج قهوه‌ای، برنج باسماتی (برنج اصلی در تهیه غذاهای هندی و پاکستانی) برنج جاسمین (نوعی برنج تایلندی) برنج ژاپنی

برای ساخت و نگهداری بافت‌ها، آنزیم‌ها و برخی هورمون‌های بدن فراهم می‌آورند. بسیاری از عوامل تنظیم کننده‌ی فرآیندهای بدن، پروتئینی هستند. همچنین این ترکیبات می‌توانند به عنوان منبع انرژی عمل کنند. اگر چه برنج منبع غنی ای از پروتئین به شمار نمی‌رود (۲/۵-۲ میلی گرم پروتئین در هر فنجان برنج پخته)، ولی کیفیت پروتئینی آن از سایر غلات بالاتر می‌باشد. ارزش بیولوژیکی، معیاری برای سنجش کیفیت پروتئین است و بیان می‌کند که چه مقدار از نیتروژن موجود در پروتئین خورده شده، در بدن حفظ می‌شود. ارزش بیولوژیکی پروتئین برنج، ۸۶ است. پروتئین‌هایی که ارزش بیولوژیکی بالای ۷۰ دارند، به عنوان پروتئین‌هایی با کیفیت قابل قبول در نظر گرفته می‌شوند.

۴- چربی

برنج حاوی مقدار بسیار ناچیزی چربی می‌باشد (۰/۲ گرم چربی در یک دوم فنجان برنج سفید پخته شده). بدن انسان قادر است تمام اسیدهای چرب (واحد تشکیل دهنده چربی) مورد نیاز خود، به جز اسید لینولئیک را بسازد. این اسید چرب (اسید لینولئیک) حدود ۳۰ درصد از کل اسیدهای چرب موجود در برنج را شامل می‌شود. برنج فاقد کلسترول است (کلسترول خاص چربی‌های حیوانی است) و با توجه به درصد بسیار پایین چربی، یک غذای فوق‌العاده در تمام رژیم‌های غذایی محسوب می‌گردد.

ویتامین‌های موجود در برنج

اسید فولیک

اسید فولیک جزء خانواده ویتامین‌های گروه B است که مصرف آن خصوصاً در دوران بارداری، جهت جلوگیری از وقوع نقص‌های مغزی و عصبی در جنین توصیه می‌گردد. نقش اسید فولیک در بلوغ گلبول‌های قرمز و در ساخت DNA و RNA ثابت شده است. مقدار توصیه شده اسید فولیک برای مصرف بزرگسالان، حدود ۴۰۰ میکرو گرم در روز است. اسید فولیک در فندق خام، سبزی‌های برگی شکل سبز و نیز در غلات غنی شده مثل برنج وجود دارد. نصف لیوان برنج سفید غنی شده، حاوی ۸ درصد کل مقدار اسید فولیک مورد نیاز روزانه بدن می‌باشد.

تیامین

تیامین (ویتامین B1) به شکل جزئی از یک کوآنزیم، در تبدیل گلوکز به انرژی نقش دارد. عملکرد تیامین موجب سلامت مغز، قلب و اشتها می‌گردد. از آنجایی که بدن قادر به ذخیره سازی تیامین نمی‌باشد، لذا وجود آن در رژیم غذایی روزانه ضروری است. نصف لیوان برنج پخته شده سفید و قهوه‌ای، به ترتیب حاوی ۶ و ۷ درصد از کل مقدار تعیین شده مورد نیاز روزانه به تیامین می‌باشد.

ریبوفلاوین

حاوی مقدار کمی ریبوفلاوین (ویتامین B2) است که برای تولید انرژی و حفظ بافت پوست و چشم ضروری می‌باشد. نصف لیوان برنج قهوه‌ای پخته، ۱۱ درصد از کل مقدار ریبوفلاوین مورد نیاز روزانه ی

تأمین می‌شود. کربوهیدرات‌های ساده، قندهایی مانند گلوکز، فروکتوز، لاکتوز و ساکاروز هستند و از کربوهیدرات‌های پیچیده می‌توان به نشاسته، گلیکوژن و فیبرها اشاره کرد. این ترکیبات، به شکل زنجیر طولی متشکل از کربوهیدرات‌های ساده مثل گلوکز هستند. شکل ذخیره‌ای کربوهیدرات‌ها در گیاهان، به صورت نشاسته و در انسان به صورت گلیکوژن می‌باشد. برنج غذایی از دسته ی کربوهیدرات‌های پیچیده است که نسبت به غذاهای کربوهیدراتی ساده، حاوی ویتامین‌ها، مواد معدنی و فیبر بیشتری می‌باشد. در واقع می‌توان به صراحت گفت که برنج دارای کربوهیدرات زیادی است (۳۲/۳-۲۵/۵ گرم کربوهیدرات در هر ۱۰۰ گرم برنج پخته). در واقع ۹۰ درصد کالری برنج ناشی از کربوهیدرات آن است و در هرم غذایی جزء گروه "نان و غلات" محسوب می‌شود.

۲- فیبر رژیمی

تحقیقات نشان داده‌اند که مصرف حداقل ۲۵ گرم فیبر در روز، خطر ابتلاء به بیماری‌های مزمن را کاهش می‌دهد. غذاهای غنی از فیبر، به بهبود عملکرد روده‌ها کمک کرده و درصد ابتلاء به بیماری‌های روده‌ای را کاهش می‌دهد. یک دوم فنجان برنج سفید حاوی ۰/۳ گرم فیبر رژیمی است، در حالی که همین مقدار برنج قهوه‌ای حاوی ۱/۸ گرم فیبر رژیمی می‌باشد.

۳- پروتئین

پروتئین‌های موجود در رژیم غذایی، اسیدهای آمینه ی لازم را

بدن را تأمین می‌کند.

نیاسین

نیاسین (ویتامین B3) نیز برای تبدیل گلوکز به انرژی لازم است. همچنین وجود آن برای سلامت پوست و عملکرد مناسب دستگاه گوارش و سیستم عصبی ضروری است. نصف لیوان برنج قهوه‌ای و سفید پخته شده به ترتیب ۸ و ۶ درصد از کل مقدار نیاسین مورد نیاز روزانه ی بدن تأمین می‌کنند.

ویتامین E

ویتامین E، محلول در چربی است که ویتامین A و اسیدهای چرب ضروری را از خطر اکسیداسیون در سلول‌ها و بافت‌های بدن حفظ می‌نماید. نصف لیوان برنج، حاوی مقدار ناچیزی ویتامین E می‌باشد.

بررسی میزان املاح موجود در برنج کلسیم

کلسیم برنج بسیار کم است. کلسیم از عناصر ضروری در ساخت دندان و استخوان و نیز ضروری برای عملکرد عضلات است و تا کلسیم وجود نداشته باشد، حرکت امکان پذیر نمی‌باشد. انتقال پیام‌های عصبی با واسطه ی یون کلسیم صورت می‌گیرد و کلسیم در یکی از مراحل انعقاد خون دخیل است.

آهن

بیشترین منبع آهن در بدن، هموگلوبین‌ها هستند. هموگلوبین ترکیبی از آهن (هم) و یک پروتئین (گلوبین) است که نقش آن اکسیژن رسانی به بافت‌ها می‌باشد. از این رو واکنش‌های اکسیداسیون در سلول‌ها به وقوع می‌پیوندد. از طرف دیگر، آهن از اجزای تشکیل دهنده ی بسیاری از آنزیم‌ها ست که برای تبدیل گلوکز و اسیدهای چرب به انرژی لازم می‌باشد. نصف لیوان برنج پخته شده سفید و قهوه‌ای، به ترتیب ۷ و ۸ درصد از کل نیاز روزانه به آهن را تأمین می‌کنند.

فسفر

فسفر، در سوخت و ساز بدن و در ساخت استخوان و دندان نقش کلیدی دارد. نصف لیوان برنج پخته شده ی قهوه‌ای و سفید، به ترتیب ۸ و ۳ درصد از کل نیاز به فسفر را تأمین می‌کند.

پتاسیم

برای تولید پروتئین‌ها، عملکرد آنزیم‌ها در سلول‌ها و نیز برای حفظ تعادل مایعات در بدن، پتاسیم لازم است. نصف لیوان برنج پخته شده ی قهوه‌ای و سفید به ترتیب ۱ درصد و مقدار بسیار ناچیزی از نیاز روزانه به پتاسیم را تأمین می‌کند.

سدیم

سدیم به حفظ تعادل مایعات بدن، عملکرد طبیعی عصب و ماهیچه کمک می‌کند و وجود آن برای حفظ سلامت لازم است. غلات، به طور طبیعی سدیم کمی دارند. در واقع برنج سفید هیچ سدیمی

ندارد. محتوای سدیمی برنج پخته شده به مقدار سدیم موجود در آب پخت آن و مقدار نمک مصرفی در پخت آن بستگی دارد. با این تفاسیر، غذای خوبی برای رژیم‌های بدون سدیم (نمک) است. [۴]

تشخیص برنج اصل از برنج تقلبی

۱- برنج‌های تقلبی در بازار دارای قیمت بالاتری نسبت به برنج‌های معمولی است، که دلیل آن نیز اسانس اضافه شده به آن می‌باشد. این اسانس به طور کلی برای بدن انسان بسیار مضر است و طبق پژوهش‌های انجام شده خوردن مقداری از این برنج تقلبی مانند خوردن یک کیسه پلاستیکی می‌باشد که هضم آن برای بدن کاری بسیار سخت بوده و مصرف پی‌درپی آن باعث آسیب‌های جدی به بدن فرد، همچون بیماری‌های گوارشی و در نهایت سرطان خواهد شد. نوع دیگری از برنج که ممکن است برای بدن مضراتی داشته باشد، برنج تراریخته است که آن را در ادامه تعریف و راه تشخیص آن را نیز خواهیم گفت.

۲- مقداری برنج را داخل ظرف پر آب قرار دهید، مقداری که کف ظرف وجود دارند برنج اصلی هستند. مقداری برنج را توسط هاون بکوبید آن مقداری که کاملاً خرد شدند برنج اصلی یا طبیعی و آن مقداری که خرد نشد و هسته زرد رنگ دارد برنج تقلبی یا پلاستیکی است.

۳- اگر برنجی خریدید و شک داشتید که پلاستیکی هست یا نه. این روش را امتحان کنید: مقدار کمی برنج رو روی آتش بگذارید؛ اگر مشاهده نمودید که به سرعت می‌سوزد و از آن بوی پلاستیک بلند می‌شود، این وضعیت نشان می‌دهد که برنج پلاستیکی و برای سلامتی بسیار زیان آوراست.

۴- برای چند روز مقداری برنج را داخل ظرف در بسته مقابل نور خورشید قرار دهید اگر سالم ماند برنج پلاستیکی است اما اگر کپک زد برنج طبیعی می‌باشد یا برنج را در ظرفی خیس کنید تا برای چند روز بماند. اگر بعد از گذشت ۴ الی ۵ روز برنج کپک زد برنج اصل است اما اگر کپک نزد غیر اصل است.

تفاوت ارزش غذایی برنج کته و برنج آبکش

بسیاری از خانواده‌های ایرانی مصرف برنج به صورت آبکش را به مصرف آن به صورت کته ترجیح می‌دهند و معتقدند برنج آبکش خوشمزه‌تر است و دیگر نگران مشکل افزایش وزن نیستند. لازم به ذکر است که ارزش غذایی برنج کته بیشتر از برنج آبکش است؛ زیرا در فرایند آبکش کردن، ویتامین‌های محلول در برنج مانند ویتامین‌های گروه B از بین می‌روند. به همین دلیل بهتر است برای حفظ ارزش غذایی و مواد مغذی موجود در برنج آن را به صورت کته مصرف کنید.

برخی از مادران با تصور اینکه موقع آبکش کردن برنج نشاسته آن از بین می‌رود و چنین برنجی لاغرکننده است، برنج را آبکش می‌کنند اما باید گفت بیش از ۸۰٪ برنج را نشاسته تشکیل می‌دهد. آبکش کردن برنج نشاسته را از بین نمی‌برد بلکه در این میان فقط ویتامین‌های برنج و از آن جمله ویتامین کمیاب B هدر می‌روند و برعکس چنین برنجی بیشتر چاق کننده است.

● انجمن واردکنندگان برنج ایران ●

برنج نامر

نشریه
انجمن
واردکنندگان
برنج ایران

پاییز ۱۴۰۳ شماره ۰۴